

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آموزش قرآن

سال سوم دوره‌ی راهنمایی تحصیلی

مرحله‌ی دوم تعلیمات عمومی

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب: آموزش قرآن سوم راهنمایی - ۱۴۲

مؤلفان: یونس باقری، سیدهادی محدث، سیدمحمدحسین میرباقری و مسعود وکیل

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

طراح گرافیک: علیرضا رضائی‌کُر

امور فنی: سپیده ملک‌ایزدی

حروفچین: فاطمه باقری‌مهر، ندا ظریفیان‌صنعت‌کار

صفحه‌آرا: علی نجمی

مصحح: فاطمه گیتی‌جبین، زهرا رشیدی‌مقدم

طراح جلد: مریم کیوان

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده‌ی مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش)

تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

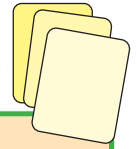
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ نهم ۱۳۹۰

حق چاپ محفوظ است.

اگر به قرآن و اسلام پناه بیاورید، اجنبی به خود اجازه نمی‌دهد که از شما سند بردگی بگیرد،
اجازه نمی‌دهد که مفاخر ملی و اسلامی شما پایمال شود.

«امام خمینی»

درس صفحات (قرآن ده جزء)
صفحه شناخت (برای مطالعه) صفحه

الف	پیش‌گفتار	صفحات	صفحه	شناخت (برای مطالعه)	صفحه
۶	۱	تا ۴۰۴	۱	آل عمران	۶
۱۴	۲	تا ۴۲۱	۸	دختر خردسال حافظ قرآن	۱۴
۲۰	۳	تا ۴۳۸	۱۵	امتحان	۲۰
۲۸	۴	تا ۴۵۵	۲۲	قرآن در جبهه	۲۸
۳۶	۵	تا ۴۷۱	۳۰	مرد اول علمی جهان، حافظ قرآن بود	۳۶
۴۳	۶	تا ۴۸۸	۳۸	مرا نظم قرآن خوش آمد نکو	۴۳
۴۹	۷	تا ۵۰۵	۴۴	پاداش رسالت	۴۹
۵۷	۸	تا ۵۲۱	۵۱	چگونه مسلمان شدم؟	۵۷
۶۴	۹	تا ۵۳۹	۵۹	جایگاه زن در قرآن	۶۴
۷۱	۱۰	تا ۵۵۶	۶۶	تفسیر نمونه	۷۱
۷۸	۱۱	تا ۵۷۲	۷۲	رسانه‌های قرآنی	۷۸
۸۹	۱۲	تا ۵۸۹	۸۰	موجودات زنده در سیاره‌های دیگر؟!؛	۸۹
۹۱	نیایش				
۹۲	فهرست کلمات				

سیاس و درخواست

این کتاب در سال تحصیلی ۸۰-۷۹ در ۱۶ استان کشور و در بیش از ۱۰۰ آموزشگاه به صورت آزمایشی و از سال تحصیلی ۸۱-۸۰ به صورت سراسری در کل کشور به اجرا درآمده است. این کتاب یک بار پس از اجرای آزمایشی و با استفاده از نظر دبیران، دانش‌آموزان و مسئولان گروه‌های آموزشی اصلاح شده است و اینک با استفاده از تجارب و نظرات کسب شده، و با سیاس از همه‌ی عزیزانی که با پیشنهاد خود، زمینه‌ی این تغییرات را فراهم آوردند، همراه با اصلاحات مجدد تقدیم می‌شود.

موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات اصلاحی خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ و یا از طریق <http://quran-dept.talif> ما را در اصلاح و تکمیل هرچه پیش‌تر برنامه‌ی آموزش قرآن یاری فرمایید.

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی گروه قرآن

همکاران و دانش‌آموزان عزیز؛

استفاده از لوح فشرده (DVD) ترتیل کل قرآن کریم که قبلاً در اختیار دانش‌آموزان عزیز قرار گرفته است در داخل و خارج از کلاس توصیه می‌شود.

سعی کنیم همه‌ی کتاب‌های درسی خود به‌ویژه کتاب آموزش قرآن و مصحف شریف را که حاوی آیات نورانی قرآن است به‌خوبی حفظ کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشیم. شایسته است مصحف شریف و این کتاب را همیشه در کتابخانه‌ی خود نگه‌داری کنید.

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ
اوست خدایی که در میان قومی که خواندن و نوشتن
نمی‌دانستند، پیامبری از میان خودشان برانگیخت
يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ
تا آیات خدا را بر آنان تلاوت کند و پاکشان گرداند
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
و کتاب خدا و حکمت الهی را به آنان بیاموزد
وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ
و آنان قطعاً پیش از آن در گمراهی آشکاری بودند. جمعه ۲

دبیران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام، هر نوع تعلیم و تربیت از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است. انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه‌ی آن، درک معنای عبارات و آیات و تلاش برای تزکیه‌ی هرچه بیش‌تر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری‌ترین اهداف آموزش قرآن است.

ویژگی های متن درسی آموزش قرآن

این درس دارای دو کتاب است، یکی مصحف ده جزئی قرآن کریم که تمرین قرائت با استفاده از آن انجام می شود و دیگری کتاب آموزش قرآن که عهده دار آموزش مفاهیم و شناخت قرآن است. برخی از ویژگی ها و نکات این دو متن آموزش به شرح زیر است :

۱- این برنامه، شامل ۱۲ درس است که هر درس برای دو هفته (چهار ساعت آموزشی) تنظیم شده است.

۲- در هر درس، نیمی از محتوا و زمان تدریس به آموزش قرائت و نیم دیگر، به آموزش درک معنا و مفهوم برخی کلمات و عبارات قرآنی اختصاص دارد.

۳- تقویت توانایی قرائت و انس بیش تر با قرآن کریم، بر تمرین قرائت از روی قرآن ده جزئی در کلاس درس و خواندن روزانه به میزان حداقل یک صفحه از قرآن در خانه استوار است.

۴- فهم عبارات ساده ی قرآن مبتنی بر آشنایی با معنای کلمات پرکاربرد قرآن است. از این رو، بیش تر کلمات آموزش داده شده در سال اول و دوم حداقل ۱۵ بار در قرآن به کار رفته است. بقیه ی این گروه از کلمات، در پایه ی سوم آموزش داده می شود. شایان ذکر است که دانش آموزان در پایه ی اول و دوم راهنمایی با معنای ۳۰۰ کلمه ی قرآنی، که بیش از ۴۰۰۰۰ بار در قرآن تکرار شده است آشنا شده اند که این تعداد حداقل ۵۰٪ از کل کلمات قرآن را شامل می شود. امسال نیز دانش آموزان با معنای ۲۰۰ کلمه ی دیگر قرآن آشنا می شوند. این کلمات حداقل بیش از ۳۰۰۰ بار در قرآن کریم تکرار شده است. به این ترتیب دانش آموزان در سه سال تقریباً با معنای ۶۵٪ از کل کلمات قرآن آشنا می شوند.

۵- دروس این کتاب با توجه به فرصت و امکانات عموم دبیران محترم و دانش آموزان سراسر کشور تنظیم شده است. بدیهی است دبیران و دانش آموزان علاقه مندی که فرصت و توانایی بیش تری دارند، می توانند در این زمینه بیش تر تلاش کنند. در این مورد انجام فعالیت مکمل و عمل به توصیه های دبیران محترم توصیه می شود.

۶- در عبارات قرآنی گاهی کلماتی به کار رفته است که دانش آموزان از قبل با معنای آن ها آشنا هستند. این گونه کلمات در جدول لغات درس معنا نشده و برای ترجمه به دانسته های قبلی دانش آموزان بسنده شده است؛ مانند کلمات: الله، دنیا، اموال، نعمة و ...

۷- در ترجمه ی لغات قرآنی سعی شده تا آن جا که ممکن است و به زیبایی ترجمه آسیب

نمی‌رساند، از خود کلمه‌ی قرآنی یا کلمه‌ی هم‌خانواده‌ی آن استفاده شود. این روش، موجب تقویت توانایی دانش‌آموزان در ترجمه‌ی سایر کلمات هم‌خانواده می‌شود؛ مانند «بهدی: هدایت می‌کند». هم‌چنین با توجه به ساخت عبارات در زبان عربی، گاهی در معنای دقیق و تحت‌اللفظی یک کلمه، اندکی تصرف شده است تا عبارت، پس از ترجمه، مفهوم روشن‌تری داشته باشد.

۸- برخی از کلمات و اصطلاحات قرآنی دارای معنای عمیق، گسترده و همه‌جانبه‌ای هستند؛ به طوری که یافتن کلمه‌ی معادل برای آن‌ها ممکن نیست. در این موارد مفهوم این کلمات به شکل مناسبی توضیح داده شده و توصیه شده است که در ترجمه از خود آن کلمه استفاده شود؛ مانند: عزیز و حکیم.

۹- کسب توانایی فهم عبارات قرآنی از ترجمه‌ی تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه) آغاز می‌شود. این امر باید مورد توجه دبیران محترم باشد. به این ترتیب، دبیران محترم باید از دانش‌آموزان بخواهند که عبارات قرآنی را به صورت تحت‌اللفظی ترجمه کنند تا گام اساسی و اولیه‌ی توانایی ترجمه‌ی عبارات، به خوبی و به درستی برداشته شود.

۱۰- برخی از نکات که به الگوهای خاصّ زبان عربی و تفاوت آن با زبان فارسی مربوط است و به ترجمه‌ی زیبا و روشن عبارات کمک می‌کند، در پاورقی درس‌ها بیان شده است؛ برای مثال در پاورقی آمده است که گاهی باید کلمات جمع را مفرد معنا کرد، مانند:

إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ : اگر مؤمن باشید.

ساختار و روش تدریس دروس

پیش از بیان روش تدریس، تذکر این نکته مفید است که در هر کاری، به‌ویژه در آموزش قرآن کریم، باید در جست‌وجوی رضایت الهی بود. هر کاری که برای خدا انجام شود همیشه باقی است ولی کاری که چنین نباشد از بین رفتنی است. قرآن کریم می‌فرماید:

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ. نحل ۶۶

آنچه نزد شماست تمام می‌شود و از بین می‌رود و آنچه نزد خداست باقی می‌ماند.

هم‌چنین شایسته است در هر کلاس درس - به‌ویژه درس قرآن - با وضو باشیم و عمل به این ادب اسلامی را به دانش‌آموزان نیز توصیه کنیم تا علاوه بر عمل به این سنت حسنه، دست زدن به خط قرآن بدون اشکال باشد.

به منظور نظم بیشتر در انجام همه‌ی فعالیت‌های آموزشی، هر درس از دو جلسه‌ی مجزا تشکیل شده است. فعالیت‌های مربوط به یک جلسه در زنگ قرآن کریم در هر هفته (۹۰ دقیقه) انجام می‌شود. در هر جلسه مطابق تشخیص دبیر محترم، تکلیف «انس با قرآن در خانه» جلسه‌ی قبل که شامل تمرین‌های مربوط به قرائت و مفاهیم است، در مدت زمان حدود ۱۵ دقیقه بررسی و ارزشیابی می‌شود تا هم مطالب جلسه‌ی قبل یادآوری شده و هم ارزشیابی مستمر به عمل آید. بقیه زمان به‌طور مساوی به آموزش قرائت و آموزش مفاهیم همان جلسه اختصاص دارد.

اینک به مراحل تدریس هر درس توجه کنید.

الف - تدریس قرائت آیات درس: آیات مربوط به هر درس طی مراحل زیر تدریس می‌شود.

در این بخش روش‌های زیر توصیه می‌شود. دبیر محترم با توجه به تجارب ارزشمند خویش و نیز توان دانش‌آموزان می‌تواند همین روش یا ترکیبی از روش‌های مفید و مؤثر را به کار ببندد.

۱- پیش‌خوانی: دانش‌آموزان به صورت انفرادی یا در گروه‌های دو یا سه نفره (با توجه به شرایط کلاس) آیات مربوط به هر جلسه را در کلاس به آرامی برای خود پیش‌خوانی می‌کنند. به منظور توزیع کامل صفحات هر جلسه می‌توانید از هر فرد یا گروه بخواهید یکی از این صفحات را پیش‌خوانی کنند.

در زمانی که دانش‌آموزان مشغول پیش‌خوانی هستند، دبیر محترم کاملاً فعال در کلاس گردش می‌کند تا اشکالات دانش‌آموزان به ویژه آن‌هایی که نیاز بیشتری دارند، شناسایی و برطرف کند. اگر کلمه‌ای یا عبارتی برای بیش‌تر دانش‌آموزان مشکل بود آن را روی تخته بنویسید و از یک یا دو دانش‌آموز بخواهید آن کلمه یا عبارت را با دقت و آرامی بخوانند تا اشکال مستقیماً توسط دانش‌آموزان یا به کمک شما برطرف شود.

در مورد تمرین قرائت آیات و نیز رفع مشکلات دانش‌آموزان با توجه به توانایی‌های کسب‌شده‌ی ایشان در دوره‌ی ابتدایی توضیحاتی در کتاب راهنمای معلم آموزش قرآن پایه اول راهنمایی آمده است، می‌توانید به آن‌جا مراجعه کنید.

۲- خواندن آیات: پس از پیش‌خوانی، ابتدا از دانش‌آموزان قوی‌تر و سپس از سایر

دانش‌آموزان بخواهید تا آن‌جا که وقت آموزش قرائت اجازه می‌دهد، یک یا چند آیه (حدود دو سطر از قرآن کریم) از آیاتی را که پیش‌خوانی کرده‌اند برای کلاس با صدای بلند بخوانند. در صورتی که زمان لازم برای فعالیت سوم (پخش نوار قرائت یا CD) در نظر نگرفته‌اید، همین فعالیت را تا زمانی

که وقت باقی است ادامه دهید. توصیه می‌شود دبیر محترم به تدریج فعالیت مربوط به آموزش قرائت را در کلاس به نحوی تنظیم و مدیریت کند که حدود نیمی از صفحات مصحف شریف مربوط به هر هفته در کلاس توسط دانش‌آموزان خوانده شود.

۳- پخش قرائت آیات: در نظر است لوح فشرده‌ی (CD) آیات ده جزء مصحف شریف همراه با مصحف در اختیار دانش‌آموزان قرار گیرد. دبیر محترم می‌تواند با تشخیص خویش در آغاز هر جلسه یا در زمان مناسب دیگری - در محدوده‌ی وقت آموزش قرائت - دقایقی را به پخش قرائت برخی از آیات آن درس اختصاص دهد.

ب - روش آموزش مفاهیم: تمرین‌های این بخش به شیوه‌ی کاملاً فعال و متنوع، آموزش معنای لغات و کسب مهارت در ترجمه‌ی ترکیب‌های پرکاربرد و عبارات و آیات کوتاه و ساده‌ی قرآن را بر عهده دارد. در هر بخش، ابتدا دانش‌آموزان جدول لغات درس را تکمیل می‌کنند. سپس، دبیر محترم چند بار کلمات جدول را از عربی به فارسی و از فارسی به عربی از دانش‌آموزان - به صورت دسته‌جمعی و انفرادی - می‌پرسد تا دانش‌آموزان معنای کلمات را به‌طور نسبی به‌خاطر بسپارند. آنگاه دانش‌آموزان با استفاده از این جدول و دانسته‌های قبلی خود، ترکیب‌ها و عبارات ساده‌ی جدول‌های این بخش را معنا می‌کنند. معمولاً در همین بخش از درس، تمرینی نیز برای کسب مهارت پیش‌تر در ترجمه‌ی عبارات و آشنایی با برخی از قواعد بسیار ساده آمده است. دانش‌آموزان این تمرین‌ها را نیز در کلاس انجام می‌دهند.

ج - انس با قرآن: برای هر جلسه، مجموعه‌ای از تمرین‌های قرائت و مفاهیم برای خانه‌ی دانش‌آموزان منظور شده است. هر جلسه دبیر محترم، دانش‌آموزان را به انجام منظم و روزانه‌ی این تکلیف ترغیب می‌کند و جلسه‌ی بعد نیز از آن ارزشیابی به عمل می‌آید.

تذکره: بسیار مناسب است اولیای دانش‌آموزان، ایشان را در خواندن روزانه‌ی قرآن و در صورت نیاز انجام تمرین‌های انس با قرآن در خانه، کمک و تشویق کنند. برای این منظور خواندن روزانه‌ی قرآن توسط اولیای دانش‌آموزان بهترین مشوق برای دانش‌آموزان خواهد بود. دبیران محترم می‌توانند در آغاز سال تحصیلی با تشکیل جلسات با والدین دانش‌آموزان، ایشان را نسبت به برنامه‌ی آموزش قرآن و زمینه‌های انس مستمر با قرآن کریم آشنا و ترغیب کنند.

د - آشنایی با قرآن: این بخش به شیوه‌های مختلف داستان‌گویی، گزارش، شرح و توضیح و غیره تهیه شده است و هدف اصلی از آن‌ها، از یک سو فراهم آوردن زمینه و انگیزه‌ی لازم برای

تلاوت آیات درس و از سوی دیگر، آشنایی بیش تر با قرآن کریم و موضوعات آن است. چنانچه این بخش ها، زیبا و جذاب و با توجه به برخی نکات ظریف آن تدریس شود، زمینه‌ی علاقه‌ی بیش تر دانش‌آموزان را به موضوعات قرآنی و آشنایی آن‌ها را با جامعیت و ارزش والای مباحث قرآنی فراهم می‌آورد. قابل ذکر است که مباحث این بخش‌ها پس از تدریس، در گفت‌وگوهای آزاد کلاس و ارزش‌یابی مستمر، یادآوری و تمرین می‌گردد ولی در ارزش‌یابی‌های پایانی و کتبی مورد سؤال قرار نمی‌گیرد؛ به عبارت دیگر، دانش‌آموزان ملزم به حفظ مطالب این قسمت نیستند. در صورت وجود وقت کافی، می‌توان از چند دانش‌آموز خواست این قسمت را یک بار بخوانند.

فعالیت‌های خارج از کلاس

تشویق دانش‌آموزان به فعالیت‌های قرآنی خارج از کلاس، علاوه بر تقویت توانایی ایشان در یادگیری قرآن، زمینه‌ی انس بیش تر آن‌ها را با قرآن کریم فراهم می‌آورد. برخی از اهم این فعالیت‌ها عبارتند از: عضویت در دارالقرآن‌ها، انجام فعالیت‌های مکمل هر درس، مطالعه و انجام فعالیت‌های بیش تر مربوط به بخش آشنایی با قرآن و داستان‌ها، استماع نوارهای قرائت تحقیق و ترتیل زیبا از قاریان مشهور، قرائت آیات به شیوه‌ی ترتیل یا تحقیق، تهیه و ارائه‌ی اخبار و مطالب قرآنی در کلاس با استفاده از رادیو قرآن، رادیو معارف، روزنامه‌ها و مجلات، شرکت در مسابقات، جلسات و برنامه‌های قرآنی و ...

ارزش‌یابی به دو صورت مستمر و پایانی انجام می‌شود.

الف — ارزش‌یابی مستمر: در هر جلسه، درس قبل در مدت زمان مناسبی از دانش‌آموزان پرسیده می‌شود. دبیر محترم می‌تواند به تشخیص خود، این کار را پیش از آموزش درس جدید یا پس از آن انجام دهد. دانش‌آموزان بخشی از فعالیت یادگیری خود را تحت عنوان «انس با قرآن در خانه» انجام می‌دهند. توصیه می‌شود در هر ماه یک آزمون کتبی از بخش مفاهیم درس‌های خوانده شده به عمل آید. این آزمون‌ها، هم دانش‌آموزان را برای آزمون پایانی مفاهیم آماده می‌کند و هم دبیر محترم را با سطح توانایی دانش‌آموزان بیش تر آشنا می‌سازد.

ب — ارزش‌یابی پایانی: این ارزش‌یابی مطابق آیین‌نامه امتحانات دوره‌ی راهنمایی در دو نوبت به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره، به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص

دارد. توصیه می‌شود برای آزمون پایانی شفاهی ۲۰ نمره و برای آزمون پایانی کتبی نیز ۲۰ نمره در نظر گرفته شود؛ در این صورت معدل این دو نمره، نمره‌ی آزمون پایانی دانش‌آموز خواهد بود. قابل ذکر است براساس بند (ج) ردیف شماره‌ی ۴ رأی صادره در ششصد و هفتاد و چهارمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۱۳۸۱/۲/۵ جدول مواد درسی و نوع امتحان پایانی دوره‌ی راهنمایی در درس قرآن از شفاهی به کتبی - شفاهی به میزان ۱۰ نمره‌ی کتبی و ۱۰ نمره‌ی شفاهی تغییر یافته است.

توفیق بیش‌تر شما را در آموزش قرآن کریم آرزومندیم

و فی الارض آیات للموقنین
و فی زمین برای اهل یقین نشانه‌های توحید بسیار است
(قرآنی: ۲۱)

سخنی با دانش‌آموزان عزیز

دانش‌آموزان عزیز، ورود شما را به کلاس سوم راهنمایی تحصیلی خوش آمد می‌گوییم. امیدواریم امسال نیز درس قرآن برای شما جذاب باشد، زیرا اولاً قرآن را از روی قرآن کامل می‌خوانید و از این‌رو ده جزء سوم قرآن کریم، علاوه بر کتاب آموزش قرآن در اختیار شما قرار گرفته است و ثانیاً آموزش درک معنای آیات قرآن که از سال‌های اول و دوم آغاز شده بود، اینک در سال سوم ادامه پیدا می‌کند. اگر کتاب خود را ورق بزنید خواهید دید که دارای مطالب گوناگون و جالبی است. ما سعی کرده‌ایم مطالب کتاب به نحوی باشد که شما در کلاس فعال باشید تا بیش‌تر مطالب هر درس را در کلاس بیاموزید. هر درس در دو جلسه تدریس می‌شود. در هر درس، فعالیت‌های مربوط به خانه را نیز به خوبی تمرین کنید تا زمینه‌ی دانش و ارتباط شما با قرآن کریم هر چه بیش‌تر فراهم شود و نیز در مطالب آموخته شده مهارت و توانایی کافی به دست آورید.

هر درس این کتاب از بخش‌های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر هر یک به شرح زیر است.

۱- قرائت آیات: اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش سعی بر آن است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیش‌تر شود تا بتوانید قرآن را صحیح‌تر و روان‌تر بخوانید. لوح فشرده (CD) قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با شنیدن آن، از صوت زیبای قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا: شاید شما همیشه با خود می‌گفتید: آیا روزی می‌رسد که من علاوه بر قرائت صحیح آیات قرآن، معنای آن‌ها را نیز بفهمم تا با سخنان خدا بیش‌تر آشنا شوم؟ ما می‌خواهیم به شما بگوییم که: آری، اکنون چنین روزی فرا رسیده است!

زیرا از سال گذشته در درس قرآن و درس عربی، گام‌هایی را برداشته‌اید که شما را به آرزوی‌تان نزدیک می‌کند.

بنابراین سعی کنید با دقت و علاقه، بخش «درک معنا» یا «کار در کلاس را» به کمک هم کلاسی خود به خوبی انجام دهید و به توضیحات دبیر محترم قرآن نیز توجه کنید تا به تدریج بر مهارت خود

در فهم کلمات و عبارات قرآنی بیفزایید.

۳- آشنایی با قرآن و قرآن دوستان: مسلمانان، از زمان پیامبر(ص) تاکنون همیشه به قرآن عشق و علاقه‌ی خاصی داشته‌اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب‌های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. ما سعی کرده‌ایم در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی که نشان‌دهنده‌ی عظمت قرآن و علاقه‌ی مسلمانان و حتی غیرمسلمانان به قرآن است، تهیه کنیم. شما می‌توانید از طریق تماس با وب‌گاه (سایت) گروه قرآن دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی به نشانی زیر، ضمن استفاده از مطالب متنوع آن، نظر و پیشنهاد خود را نیز با ما در میان بگذارید.

وب‌گاه (سایت): <http://quran-dept.talif.sch.ir>

مؤلفان کتاب برای شما آرزوی توفیق دارند.

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۴۰۴ تا ۴۱۲ قرآن کریم

با توجه به توضیحات پیش‌گفتار کتاب، فعالیت‌های زیر را انجام دهید:

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۴۰۴ تا ۴۱۲ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

بسیار بخشنده ، مخفی نیست ، وعده ، تخلف نمی کند

معنا	کلمه	آیه	معنا	کلمه	آیه
نلغزان	لَا تُزِعُّ	۶	قرآن	فُرْقَان*	۱
بیخس	هَبَّ	۷		لَا يَخْفَى	۲
	وَهَاب	۸	ژرف اندیشان، اندیشمندان	رَاسِخُونَ	۳
نزد	لَدُنَّ	۹		لَا يُخْفَى	۴
	مِيعَاد	۱۰	صاحبان خرد	أُولُو الْأَلْبَابِ	۵

* فُرْقَان: وسیله‌ی تشخیص حق از باطل

تمرین دوم - ترکیب‌ها و عبارات‌های قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
	لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ	۱
	وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ	۲
	لَا يُخْلِفُ الْمِعَادَ	۳
	لَا تُرْغِقُ قُلُوبَنَا	۴
	فَهَبْ لِي	۵
	مِنْ لَدُنْكَ	۶
	لَا يُخْلِفُ اللَّهُ	۷
	رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ	۸

تمرین سوم - ترجمه‌ی صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱- رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا

الف - پروردگارا به من حکمت و دانش ببخش.

ب - پروردگارم به من حکمت و دانش بخشید.

۲- وَ هَدَيْنَاهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

الف - و آن‌ها را به راه راست هدایت می‌کنیم.

ب - و آن‌ها را به راه راست هدایت کردیم.

۳- وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

الف - جز خردمندان متوجه نمی‌شوند.

ب - فقط دانشمندان متوجه می‌شوند.

۴- نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ

الف - بر تو کتاب را به حق نازل کردیم.

ب - بر تو کتاب را به حق نازل کرد.

۵- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ هَبْ لِي مُلْكًا

الف - پروردگارا مرا ببامرز و به من فرمان‌روایی ببخش.

ب - پروردگارم مرا آمرزید و به من فرمان‌روایی بخشید.

تمرین چهارم - در سال های قبل با معنای فعل های « خَلَقْنَا، رَزَقْنَا، ظَلَمُوا » آشنا شده اید. اینک با توجه به آنچه در درس عربی آموخته اید این عبارات قرآنی را که در آن ها سایر صیغه های این فعل ها به کار رفته است، معنا کنید.

۱- رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا

۲- يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ

۳- قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي

۴- اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ

۵- وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۰۴ تا ۴۱۲ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه ی ۴۰۶ قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن ها را می دانید، جست و جو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه ی آینده را انجام دهید.

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۴۱۳ تا ۴۲۰ قرآن کریم را به روش جلسه قبل تمرین کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- وَأَنْزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ مِنْ قَبْلُ هُدًى لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ

۲- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

۳- إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

۴- وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ

۵- كُلُّ مَنْ عِنْدَ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

و بند نمی‌گیرند.

۶- رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا

هدایت کردی ما را.

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۱۳ تا ۴۲۰ قرآن کریم را بخوانید

و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «(۴۱۵)» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

* در این جا «مِن قَبْلُ» به صورت «قبلاً، از قبل» معنا می‌شود.

آل عمران

سومین سوره‌ی قرآن، آل عمران نام دارد که دارای ۲۰۰ آیه و ۳۵۰ کلمه است و حدود ۱/۵ جزء از قرآن کریم را شامل می‌شود. این سوره در سال سوم هجری، پس از جنگ اُحُد در مدینه نازل شد. عمران نام سه نفر از اشخاص مشهور بوده است. نام پدر حضرت موسی (ع)، پدر حضرت مریم (ع) و پدر حضرت علی (ع)؛ البته پدر حضرت علی (ع) پیش‌تر به ابوطالب مشهور است. کلمه‌ی آل عمران (خاندان عمران) در

این سوره دو بار به کار رفته است که در آیات ۳۳ و ۳۵ از دو عمران اول و دوم یاد شده است. در سوره‌ی آل عمران، ماجرای جنگ اُحُد، و مطالب فراوانی راجع به جهاد، مباحله، دعوت یهود به اسلام، امر به صبر و پایداری، بیان فضیلت شهدا و چند دعای زیبا آمده است. این سوره زمانی نازل شد که ندای دعوت اسلام در جهان آن روز طنین انداز شده و دشمنان اسلام، حساس و گوش‌به‌زنگ بودند. آیات درس‌های این کتاب از همین سوره انتخاب شده است.

به کمک دوستان خود درباره‌ی سوره‌ی آل عمران تحقیق بیش‌تری کرده و در کلاس گفت‌وگو کنید.

جلسه اول

آموزش قرائت صفحات ۴۲۱ تا ۴۲۹ قرآن کریم

چه زیبا! اگر از آغاز سال تحصیلی تاکنون روزی یک صفحه از قرآن کریم را خوانده باشید، کار کم ولی پیوسته برکات زیادی دارد. طولانی ترین راه ها، گام به گام طی می شود. چه خوب است از همین دوران نوجوانی به کارهای خوب ولی به ظاهر کوچک عادت کنید. یکی از بهترین کارها خواندن مستمر و روزانه ی قرآن کریم است. این کار ساده ولی بسیار ارزشمند را حتماً انجام دهید.

در این درس نیز هم چون درس قبل، دبیر محترم صفحات ۴۲۱ تا ۴۲۹ قرآن کریم را میان دانش آموزان تقسیم می کند تا فعالیت های زیر انجام شود.

فعالیت اول – پیش خوانی: پس از تقسیم صفحات ۴۲۱ تا ۴۲۹ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش آموزان، هر کدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش خوانی کرده اند، بلند می خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

کفر می‌ورزند ، می‌کشند ، امر می‌کنند ، یاور ، عدل

معنا	کلمه	تَ.	معنا	کلمه	تَ.
	يَكْفُرُونَ	۶		يَقْتُلُونَ	۱
رساندن پیام، پیام	بَلَاغ	۷	بشارت ده	بَشِيرٌ	۲
	يَأْمُرُونَ	۸		نَصِير	۳
کار خوب	مَعْرُوف	۹	تباه شد ، از بین رفت	حَبِطَتْ	۴
	قِسْط	۱۰	قرار بده	اجْعَلْ	۵

تمرین دوم - ترکیب‌ها و عبارات‌های قرآنی را به کمک هم‌گروه خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
	بَشِيرِ الصَّابِرِينَ	۱
	عَلَيْكَ الْبَلَاءُ	۲
	كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ	۳
	يَأْمُرُهُمْ	۴
	تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ	۵
	وَاجْعَلْ لَنَا	۶
	مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا	۷

تمرین سوم - ترجمه های عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

قطعاً خدا به و نیکی.

۲- أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ

آیا مردی را که می گوید خداست.

۳- أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ

پس به باطل و به نعمت خدا

۴- لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ

نگیرند مؤمنان را دوستانی به جای

۵- وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ

..... تکذیب کردند و دیدار آخرت را،

تمرین چهارم - با توجه به آموخته‌های قبلی خود در درس قرآن و عربی، این عبارات قرآنی را معنا کرده و به فعل‌های مشخص شده، بیش‌تر توجه کنید. قبلاً معنای صیغه‌های دیگری از این فعل‌ها را (يَعْلَمُونَ، يَشْكُرُ، يَهْدِي، يَشَاءُ، يَجْعَلُ، يَكْفُرُونَ) فرا گرفته‌اید.

۱- وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

۲- تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ

۳- قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ

..... تا مرا بیازماید آیا یا

۴- وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نَوْرًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا

۵- الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

..... خدای دیگر، پس به‌زودی.....

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۲۱ تا ۴۲۹ قرآن کریم را بخوانید و هم‌چنین از صفحه‌ی «۴۲۳» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن‌ها را می‌دانید، جست‌وجو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه‌ی آینده را انجام دهید.

جلسه ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه ی قبل را بررسی و ارزش یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۴۳۰ تا ۴۳۷ قرآن کریم را به روش جلسه قبل تمرین کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

۲- الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّا أَمَّا

۳- فَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَ قِنَا عَذَابَ النَّارِ

و ننگه دار ما را از

۴- إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ

۵- وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقِّ

۶- وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۳۰ تا ۴۳۷ قرآن کریم را بخوانید

و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه ی «(۴۳۵)» جست و جو کرده و معنا کنید.

دختر خردسال حافظ قرآن

رقیة محمدی در سال ۱۳۶۸ در شهر تهران متولد شد. هنگامی که رقیة نوزاد بود، خانواده‌ی او در منزل از طریق رادیو و یا ضبط صوت به تلاوت قرآن گوش می‌دادند. به همین جهت از همان ابتدا رقیة با صدای روح‌بخش قرآن آشنا و مانوس می‌شد.

کم‌تر از ۳ سال داشت که توانست شش سوره از جزء آخر قرآن را حفظ کند، هنگامی که پدر رقیة علاقه‌ی او را به قرآن مشاهده کرد، تصمیم گرفت با تهیه‌ی نوارهای قرآن و تشویق‌های پی‌درپی، او را در حفظ قرآن یاری کند. سرانجام «رقیة محمدی» در شب تولد حضرت امام حسن عسکری (ع) در تاریخ ۱۳۷۴/۶/۱۲ موفق شد در مدت ۳ سال در سن کم‌تر از شش سالگی قرآن مجید را به‌طور کامل حفظ کند و از آن پس در ردیف خردسال‌ترین حافظان کل قرآن در جهان قرار گرفت. رقیة محمدی برای حضور در «مجالس قرآنی» و اجرای برنامه‌های قرآنی به بیش‌تر شهرهای ایران و برخی کشورهای جهان سفر کرده است که برنامه‌های او مورد توجه بسیاری قرار گرفته است.

رقیة محمدی در سفری به انگلستان، برنامه‌های قرآنی فوق‌العاده‌ای در شهرهای مختلف انگلستان اجرا کرد که مورد توجه بسیاری از مسلمانان و غیر مسلمانان قرار گرفت و پس از امتحانی که هفت تن از استادان دانشگاه اسلامی حجاز در انگلستان از وی به‌عمل آوردند، موفق به دریافت درجه دکترا شد.

او به راستی برای مسلمانان و ایران افتخار آفریده است. امیدواریم شما نیز روزی افتخار آفرین باشید.

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۴۳۸ تا ۴۴۵ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۴۳۸ تا ۴۴۵ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هر کدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: دانش‌آموزان علاقه‌مند با راهنمایی دبیر محترم، با استفاده از لوح فشرده (CD) قرائت قرآن کریم که در اختیار دارند یا نوار قرائت زیبای قاریان مختلف، قطعه‌ای از آیات صفحات ۴۳۸ تا ۴۴۵ قرآن کریم را انتخاب کرده و با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای آن قرائت را در جلسه‌ی آینده در وقت آموزش قرائت، در کلاس پخش کنند.

هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حروف «ح» توجه کنید و سعی کرده شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

روزی می دهد ، دوست می دارید ، گمراهی ، دوست می دارد ، نیکو

معنا	کلمه	تَ.	معنا	کلمه	تَ.
خوب ، ...	حَسَن	٦		يُحِبُّ	١
می آورد	يَأْتِي... بِـ	٧		تُحِبُّونَ	٢
	يَرْزُقُ	٨	پیروی کنید	اتَّبِعُوا	٣
به زودی	سَوْفَ	٩	می یابد	تَجِدُ	٤
	ضَلَالٌ، ضَلَالَةٌ	١٠	برگزید	اصْطَفَى	٥

تمرین دوم - ترکیب‌ها و عبارت‌های قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
	رِزْقًا حَسَنًا	۱
	تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ	۲
	يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ	۳
	فَاتَّبِعُونِي*	۴
	بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ	۵

تمرین سوم - خطای هر یک از ترجمه‌ها را مشخص کنید و ترجمه‌ی صحیح را

بنویسید.

ترجمه‌ی درست	ترجمه‌ی نادرست	عبارات قرآنی	ردیف
	بگو اطاعت کردند خدا و پیامبر را.	قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ	۱
	گفت قوم من پیروی کردند پیامبران را.	قَالَ يَا قَوْمِ اَتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ	۲
	ای مریم، قطعاً خداوند ترا برمی‌گزیند.	يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ	۳
	بگو چه کسی از آسمان‌ها و زمین به شما روزی داد.	قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ	۴

* فَاتَّبِعُونِي = فَاتَّبِعُوا + ن + ی ؛ گاهی قبل از «ی» حرف «ن» اضافه می‌شود ولی در معنا تأثیری ندارد

بلکه برای آسان شدن تلفظ کلمه است.

تمرین چهارم - به معنای فعل «يَشْكُرُونَ» در دو عبارت قرآنی زیر توجه کنید :

لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ : برای گروهی که شکر می کنند.

لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ : شاید آن ها شکر کنند.

همان طور که می دانید هر دو فعل فوق مضارع است ؛ ولی در عبارت اول به صورت مضارع اخباری (با پیشوند «می») و در عبارت دوم به صورت مضارع التزامی (بدون پیشوند) معنا شده است. برای ترجمه ی مناسب، باید با توجه به سایر اجزای جمله، فعل مضارع را به صورت اخباری یا التزامی معنا کرد. معمولاً فعل هایی که پس از «أَنْ»، «مَنْ»، «لَعَلَّ» و «إِنْ» می آید، مضارع التزامی معنا می شود. اکنون عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

۲- وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ

۳- وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ وَ*

۴- يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

۵- وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۳۸ تا ۴۴۵ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه ی «۴۴۴» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن ها را می دانید، جست و جو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه ی آینده را انجام دهید.

* يَهْدِي: يَهْدِي

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۴۴۶ تا ۴۵۴ قرآن کریم را به روش جلسه قبل تمرین کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ح» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحَضَّرًا

..... حاضر.

۲- قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي

.....

۳- يُحِبِّبْكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

.....

۴- وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

.....

۵- إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ

.....

۶- قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

..... آن.

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۴۶ تا ۴۵۴ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «۴۵۰» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

۱- در این جا «كُنْتُمْ تُحِبُّونَ» به همان معنای «تُحِبُّونَ» است.

۲- «يُحِبِّبُ» به همان معنای «يُحِبُّ» است.

امتحان

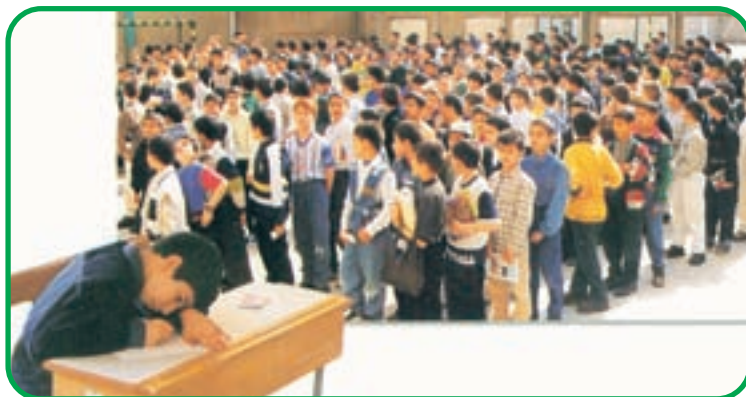
ساعت امتحان بود. تبلی و سستی در درس خواندن، کار دستم داده بود و اضطراب سراپای وجودم را گرفته بود. چه کنم؟ هر لحظه فکری به ذهنم می‌آمد. آخر تصمیم خود را گرفتم.

کتاب درسی را در کشوی میز گذاشته و با ظرافت تمام آن را طوری قرار دادم که نه کسی متوجه شود و نه به هنگام استفاده دچار مشکل شوم. لحظه‌ای احساس آرامش کردم. معلم وارد کلاس شد و برگه‌های سؤال را توزیع کرد، همه آماده‌ی امتحان بودیم، اما ناگهان او بچه‌های کلاس را غافلگیر کرد. آهسته آهسته به سوی تخته سیاه رفت و آیه‌ای کوتاه از کتاب بزرگ آسمانی را بر روی آن نوشت:

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرِي

سپس رو به ما کرده و تنها یک کلام گفت: «آخرین نفر، ورقه‌های امتحان را به دفتر بیاورد و به من تحویل دهد». آنگاه پیش چشمان مبهوت ما از کلاس خارج شد. او نگاه همواره ناظر خدا را به یاد ما آورد و خود رفت. حالت عجیبی به من دست داد، من که از امتحان چیزی بلد نبودم، در ورقه‌ام هیچ چیز ننوشتم، جز یک جمله:

آری، یافتم که خدا همیشه مرا می‌بیند!

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ

به مردان با ایمان بگو دیده فرو نهند

وَ يَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ

و پاکدامنی ورزند،

ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ

این برای آنان پاکیزه‌تر است

إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

زیرا خدا به آنچه انجام می‌دهند آگاه است.

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ

و به زنان با ایمان بگو دیده فرو نهند

وَ يَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ

و پاکدامنی ورزند

وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ...

و زیورهای خود را آشکار نکنند مگر آنچه که نمایان است.

سوره‌ی نور آیه‌ی ۳۰ و ۳۱

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۴۵۵ تا ۴۶۲ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۴۵۵ تا ۴۶۲ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «ع» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آن‌ها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

ما ، نزدیکان ، بشارت می‌دهد ، پرنده ، خلق می‌کنم ، یاران

کلمه	معنا
٦ طَیْر	
٧ تَكْوَن	می‌شود
٨ اَنْصَار	
٩ حَوَارِیُّوْنَ	یاران نزدیک حضرت عیسی (ع)
١٠ نَحْنُ	

کلمه	معنا
١ یُبَشِّرُ	
٢ مُقَرَّبِیْنَ	مقربان،
٣ حِثُّ... بِ	آوردم
٤ اَخْلُقُ	
٥ طِیْن	گِل

تمرین دوم - ترکیب‌ها و عبارتهای قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
	إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ	۱
	كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ	۲
	وَجِئْتَكُمْ بِآيَةٍ	۳
	وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ	۴
	فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي	۵
	قَالَ الْخَوَارِجُونَ	۶
	نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ	۷

تمرین سوم - با استفاده از کلمات و ترجمه‌های داده شده، عبارات قرآنی زیر را

کامل کنید.

يَعْمَلُونَ، تَخْلُقُونَهُ، كَمَثَلِ، خَلَقْتَهُ، بِبَيْنَةٍ

۱- قَدْ جِئْتُكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ

قطعاً برای شما دلیل روشنی از سوی پروردگارتان آوردم.

۲- إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ ءَادَمَ

قطعاً مثل حضرت عیسی نزد خداوند مانند مثل حضرت آدم است.

۳- وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ الصَّالِحَاتِ

و بشارت می‌دهد به مؤمنان، آنان که عمل صالح انجام می‌دهند.

۴- أَأَنْتُمْ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ

آیا شما آن را می‌آفرینید یا ما آفریننده هستیم؟

۵- خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَ مِنْ طِينٍ

مرا از آتش آفریدی و او را از گل آفریدی.

تمرین چهارم - به معنای «مِنْ» در مثال زیر دقت کنید و سایر عبارات را مانند آن معنا کنید.

مثال: مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا :

بعضی از شما کسانی هستند که دنیا را می خواهند؛

۱- وَ مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ

۲- فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ

۳- وَ مِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ

۴- وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ

۵- مِنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَ أَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ

نکته

گاهی «مِنْ» به صورت «بعضی از» معنا می شود.

اُنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۵۵ تا ۴۶۲ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه ی «۴۵۸» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن ها را می دانید، جست و جو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه ی آینده را انجام دهید.

جلسه ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه ی قبل را بررسی و ارزش یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۴۶۳ تا ۴۷۰ قرآن کریم را به روش جلسه قبل تمرین

کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ع» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- اِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ

۲- اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ*

تورا

۳- اِسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ

۴- وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

آبرومند

۵- وَ يُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَ الْاِنْجِيلَ

۶- وَرَسُولًا اِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ اَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ

۷- اَنِّي اَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ

مانند شکل

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۶۳ تا ۴۷۰ قرآن کریم را بخوانید

و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه ی «۴۶۹» جست و جو کرده و معنا کنید.

* در این جا منظور از «كَلِمَةٍ مِّنْهُ» حضرت عیسی علیه السلام است.

قرآن در جبهه

پس از نماز صبح، در گوشه‌ای از خاکریز، خودم را رها می‌کنم. هنوز چشمان خسته‌ام نیمه‌باز است که صدای انفجاری غافلگیرم می‌کند، بچه‌ها به سرعت در پشت خاکریزها سنگر می‌گیرند. ما کمین خورده‌ایم ...

نیروهای زرهی دشمن در حال نزدیک شدن هستند. حلقه محاصره لحظه به لحظه تنگ‌تر می‌شود. از یک سو نیروهای ما خسته هستند و به استراحت نیاز دارند و از سوی دیگر ارتباط ما با نیروهای خودی، قطع شده است و غیر از سلاح‌های سبک مانند: کلاشینکف و آر.پی.جی، اسلحه‌ی دیگری نداریم. خاکریزهای کوتاه کنار جاده کاملاً در تیررس تانک‌های دشمن قرار دارد.

پیام قرآنی

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا

و هرگز کسانی را که در راه خدا کشته شده‌اند، مرده مپندار،

بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ

آل عمران ۱۶۹

بلکه زنده‌اند و نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند.

در چنین موقعیت خطیری که بچه‌ها هریک به کاری مشغول هستند، با تعجب می بینم که غلامرضا صالحی بدون توجه به این همه هیاهو، در گوشه‌ای نشسته و در حالی که قرآن کوچکی در دست دارد، آرام زمزمه می کند. شگفت زده از او می پرسم برادر عزیزم! در این وضعیت، کاری لازم تر از خواندن قرآن پیدا نمی شود؟! نگاهی به من می کند و با تبسم می گوید: «قرآن به انسان آرامش و نیرو می دهد و من در این شرایط به این نیرو و آرامش نیاز دارم». دقایقی به خواندن قرآن ادامه می دهد و بعد قرآن را می بوسد و در جیب روی سینه اش می گذارد و همراه با بچه‌های آر.پی. جی زن داخل شیار می شود.

باران گلوله‌ی تانک لحظه به لحظه شدیدتر می شود. ناگهان غلامرضا را می بینم که با یک حرکت، خود را جلوی تانک دشمن می رساند و آن را هدف قرار می دهد و به آتش می کشد. با توقف این تانک، تقریباً جاده مسدود شده و در عرض چند دقیقه تعداد دیگری تانک متوقف می شود. فریاد «الله اکبر»

از هر سو به گوش می رسد و بچه‌ها از خاکریزها سرازیر می شوند ...

غلامرضا بار دیگر آر.پی. جی را آماده می کند ولی این بار قبل از فریاد تکبیر، گلوله‌ای هوا را می شکافد و بر پیشانی بلندش می نشیند. صدای آخرین «الله اکبر» او با پرواز روح پاکش به آسمان می رود.

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۴۷۱ تا ۴۷۹ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۴۷۱ تا ۴۷۹ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «غ» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آنها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

عبادت می‌کنم ، پیروی کردند ، مسیحی ، شریک نگیریم ، شاهد و گواه هستید

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
حق جو، یکتاپرست	حَنِيف	۶	یکسان، مساوی	سَوَاء	۱
	اِتَّبَعُوا	۷		لَا تُشْرِكْ	۲
	تَشْهَدُونَ	۸	خدایان	اَرْبَاب	۳
	اَعْبُدُ	۹	چرا؟	لِمَ	۴
بیاید	تَعَالَوْا	۱۰		نَصْرَانِيَّ	۵

تمرین دوم - عبارت های قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
	فُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ	۱
	لَا أَعْبُدُ مَا * تَعْبُدُونَ	۲
	وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ	۳
	وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا * عَبَدْتُمْ	۴
	تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا * أَنْزَلَ اللَّهُ	۵
	إِتَّبِعُوا الْحَقَّ	۶
	إِتَّبِعُوا مَا * أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ	۷

* ما : آنچه

تمرین سوم - شماره‌ی هر عبارت را مقابل ترجمه‌ی مربوط به آن بنویسید.

۱- إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ

۲- فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

۳- وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

۵- إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ

و جن و انس را خلق نکردم جز برای این که مرا عبادت کنند.

قطعاً سزاوارترین مردم به ابراهیم کسانی هستند که او را پیروی کردند.

ای کسانی که ایمان آوردید، چرا می‌گویید چیزی را که عمل نمی‌کنید؟

هنگامی که به پدرش و قومش گفت: چه چیزی را می‌پرستید؟

پس عبادت نمی‌کنم کسانی را که به جای خدا عبادت می‌کنید.

تمرین چهارم - به معنای کلمه‌ی «مِنْ» در دو عبارت زیر دقت کنید.

مَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ : برای آن‌ها هیچ یاورى نیست.

هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ : آیا هیچ خالقى غیر از خدا وجود دارد؟
کلمه‌ی «مِنْ» در جمله‌های منفى یا سؤالى معمولاً «هیچ» معنا مى‌شود. اکنون این عبارات قرآنى را معنا کنید.

۱- وَ مَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ

۲- وَ مَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

۳- قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ

۴- وَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

۵- وَ مَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَّلِيٍّ وَ لَا نَصِيرٍ

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۷۱ تا ۴۷۹ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه‌ی «۴۷۴» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن‌ها را می‌دانید، جست‌وجو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه‌ی آینده را انجام دهید.

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۴۸۰ تا ۴۸۷ قرآن کریم را به روش جلسه قبل تمرین کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «غ» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ

۲- تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ

۳- أَنْ لَا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا

۴- وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ

و نباید بگیرند

۵- مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا

۶- وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا

۷- وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

از

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۸۰ تا ۴۸۷ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «۴۸۳» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

مرد اول علمی جهان، حافظ قرآن بود

در پنجم اسفند ماه سال ۱۲۸۱ ه.ش، در یکی از محله‌های شهر تهران، کودکی چشم به جهان می‌گشاید که او را «سید محمود» می‌نامند. او در همان دوران کودکی از سرپرستی پدر محروم می‌شود و مادر فداکار و فاضلش، در نهایت فقر و محرومیت، او و برادرش را به نیکی تربیت می‌کند. سید محمود به دلیل علاقه‌ی بسیار و زحمات مادر در همان دوران کودکی، حافظ قرآن می‌شود و آن‌گاه مدارج علمی را یکی پس از دیگری با رتبه‌ی ممتاز سپری می‌کند تا این که در هفده سالگی اولین رتبه‌ی کارشناسی خود را در رشته‌ی ادبیات دریافت می‌نماید. سپس در طی هفت سال بعد، شش مدرک کارشناسی در رشته‌های مهندسی راه و ساختمان (عمران)، ریاضیات، ستاره‌شناسی، زیست‌شناسی، مهندسی معدن و مهندسی برق و بالاخره دکترای فیزیک را به دست می‌آورد و این در حالی است که او ۲۵ سال بیشتر ندارد. از آن پس او سال‌ها به تحقیق و بررسی در علم فیزیک مشغول می‌شود تا این که نظریه‌ی جدیدی را در علم فیزیک تحت عنوان «نظریه‌ی بی‌نهایت بودن ذرات»، برای اولین بار به جهان عرضه می‌کند. مشوق و راهنمای اصلی او در طراحی و ارائه‌ی این نظریه کسی نیست جز «آلبرت انیشتین» مشهورترین فیزیکدان جهان.

دکتر سید محمود حسایی، اعتقادی عمیق و اُنس بسیار با قرآن کریم داشت، به طوری که در جلسات علمی و مذهبی، در ضمن بحث و گفت‌وگو از آیات قرآن و روایات معصومین (ع) بهره می‌گرفت و به آن‌ها استدلال می‌کرد. مثلاً یکی از این جلسات، جلسه‌ای بود که هر هفته با حضور اساتیدی از حوزه و دانشگاه هم چون استاد شهید مرتضی مطهری (ره) و علامه محمدتقی جعفری (ره)، در منزل ایشان تشکیل می‌شد.

دکتر حسایی، مردی خوش‌رو و کم‌سخن و استادی با وقار و فروتن بود. ایشان فرزندانش را از کودکی به فراگیری قرآن و انجام واجبات دینی تشویق و ملزم می‌نمود و از آنان می‌خواست قرآن را با لهجه‌ی فصیح و زیبای عربی و با درک معنای آیات، تلاوت کنند.

این دانشمند فرزانه، علاوه بر آن که دیوان اشعار حافظ و سعدی را از حفظ داشت، بر چهار زبان زنده‌ی دنیا یعنی عربی، فرانسوی، انگلیسی و آلمانی تسلط داشت و هم‌چنین در تحقیقات علمی خود، از زبان‌های سانسکریت، لاتین، یونانی، پهلوی، اوستایی، ترکی، ایتالیایی و روسی استفاده می‌کرد.

به خاطر تلاش‌های خستگی‌ناپذیر علمی و پژوهشی وی، بزرگ‌ترین نشان علمی فرانسه به ایشان اعطا شد. هم‌چنین در سال ۱۳۶۶ ه.ش در ایران از خدمات او به‌عنوان «پدر فیزیک ایران» تقدیر و سرانجام در سال ۱۹۹۰ میلادی به‌عنوان «مرد اول علمی جهان» برگزیده شد.

این دانشمند بزرگ، پس از ۹۰ سال تلاش خالصانه در شهر یور ۱۳۷۱ ه.ش دعوت خدا را لبیک گفت، ولی ایمان محکم و عشق و پشت‌کاری نظیر او، همواره الگوی دانش‌پژوهان و دانش‌آموزان با ایمان و پُر تلاش ماست.

پیام قرآنی

فاطر ۲۸

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

جمله بود کار جهان آفرین

خلقت دنیای پر از رمز و راز

بر هنرش بیشتر آری یقین

هر چه فزون‌تر شود علم و فهم

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۴۸۸ تا ۴۹۵ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۴۸۸ تا ۴۹۵ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «ق» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آن‌ها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فرق نمی گذاریم ، اصلاح کردند ، عفو کرد ، توبه کردند ، زیان کاران ، پاداش ،
شهادت دادند

معنا	کلمه	بُ.ق.	معنا	کلمه	بُ.ق.
	جَزَاء	۶	داده شد به	اوتِیَ	۱
	تابوا	۷		لَا تُفَرِّقُ	۲
... ، کار نیک کردند	أَصْلَحُوا	۸	یک ، هیچ یک	أَحَد	۳
طلب می کنند ، می جویند	يَبْتَغُونَ	۹		خَاسِرِينَ	۴
... ، گذشت	عَفَا	۱۰		شَهِدُوا	۵

تمرین دوم - ترکیب‌های قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

ردیف	ترکیب	معنا
۱	وَمَا أوتِيَ التَّيْبُونَ	
۲	عَفَا اللَّهُ عَنْكَ	
۳	أَيَّبَتَّغُونَ	
۴	عِنْدَهُمُ الْعِزَّةُ	
۵	فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا	
۶	وَشَهِدُوا عَلَيَّ ^۲ أَنفُسِهِمْ	
۷	هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ	
۸	إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَاصْلَحُوا	

تمرین سوم - ترجمه‌ی صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱- فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ

الف - پس هر کس عفو کرد و کار نیک کرد، ب - پس اگر عفو کردی و کار نیک کردی،

۲- فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ

الف - پس اجرش با خداست. ب - پس اجرش، آمرزش الهی است.

۳- فَأَغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا

الف - پس می‌آمرزد کسانی را که توبه می‌کنند، ب - پس پیامرز کسانی را که توبه کردند،

۱- ما: آنچه

۲- گاهی «عَلَى» به معنای «به ضرر» است.

تمرین چهارم - به معنای این عبارت قرآنی توجه کنید.

الْيَسَّ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ : آیا صبح نزدیک نیست؟

همان طور که می بینید حرف «بِ» در عبارت بالا معنا نشده است؛

گاهی در جمله های منفی حرف «بِ» برای تأکید می آید ولی در فارسی معنا نمی شود.

اکنون عبارات زیر را ترجمه کنید.

۱- وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

.....

۲- وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

.....

۳- أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ*

.....

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۸۸ تا ۴۹۵ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه ی «۴۹۴» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن ها را می دانید، جست و جو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه ی آینده را انجام دهید.

* مَوْتَىٰ : مردگان

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۴۹۶ تا ۵۰۴ قرآن کریم را به روش جلسه قبل تمرین

کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ق» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- قُلْ ءَاَمَنَّا بِاللّٰهِ وَ مَا اُنزِلَ عَلَيْنَا

۲- وَ مَا اُنزِلَ عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ وَ اِسْمَاعِيْلَ وَ اِسْحٰقَ وَ يَعْقُوْبَ وَ الْاَسْبٰطِ

و نوادگان

۳- وَ مَا اُوْتِيَ مُوسٰى وَ عِيسٰى وَ النَّبِيّوْنَ مِنْ رَبِّهِمْ

۴- لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ وَ نَحْنُ لَهُ وَ مُسْلِمُوْنَ

۵- وَ مَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ

بجوید پس هرگز قبول نمی‌شود

۶- وَ هُوَ فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ

۷- كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۴۹۶ تا ۵۰۴ قرآن کریم را بخوانید

و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «۴۹۹» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

مرا نظم قرآن خوش آمد نکو

امید مجد متولد ۱۳۵۰ و اهل نیشابور است. پس از آن که تحصیلات خود را در رشته مهندسی پتروشیمی در دانشگاه امیرکبیر به پایان رساند، موفق به دریافت کارشناسی ارشد و دکترا در رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران شد. او موفق شده است کل قرآن کریم و نهج البلاغه را به ترجمه‌ی منظوم درآورد. ببینیم خود او در این باره چه می‌گوید:

شبی در دوران دانشجویی مشغول خواندن قرآن بودم، احساس کردم چه خوب است زیبایی‌های قرآن تا آنجا که ممکن است در قالب ترجمه‌ای زیبا جلوه کند. این بود که تصمیم گرفتم قرآن را به گونه‌ای ترجمه کنم تا این ترجمه برای نوجوانان و جوانان و نیز اهل علم و ادب، جذاب باشد. این تصمیم سرآغاز به نظم درآوردن ترجمه‌ی قرآن گشت.

ترا طبع شعر است جاری چو آب سزد گر به شعر آوری این کتاب
همان شب در این سخن باز شد ز حمد و ز توحید آغاز شد
پس از آن سرودم به شور و به شوق به لطف خدایی که بخشید ذوق

شاید باور نکنید اگر بگویم مطالعات قرآنی من تا آن زمان به اندازه‌ی کسانی بود که قرآن را به دست می‌گیرند و فقط به روخوانی آیات بسنده می‌کنند. ولی رفته‌رفته علاقه‌ی من به درک معنای قرآن بیشتر شد.

به ترجمه آیات ۸۶ سوره‌ی آل عمران که توسط آقای مجد به نظم سروده شده است، توجه

نمایید.

چگونه هدایت کند کردگار گروهی که هستند ناراستکار
که بعد از گرایش به یکتا خدا بگشتند کافر بر آن کبریا
پس از آنکه دادند آنها گواه که باشد محمد (ص) رسول اله
پس از آن همه حجّت آشکار که خود آمد از سوی پروردگار
دگر باره جُستند راه خطا چسان راه بایند سوی خدا
ستم پیشگان را یگانه اله نخواهد هدایت کند هیچگاه ۸۶

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۵۰۵ تا ۵۱۲ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۵۰۵ تا ۵۱۲ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «ت» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آن‌ها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

انفاق می کنید ، می ترسند ، جایگاه ، نیکان ، راست گفت

معنا	کلمه	نُ.	معنا	کلمه	نُ.
	مَقَام	۶	نیکی	بِرّ	۱
نیست ... مگر نه ... مگر	إِنْ ... إِلَّا	۷	تا	حَتَّى	۲
می ترسم	أَخَافُ	۸		تُنْفِقُونَ، تُنْفِقُوا	۳
	أَبْرَار	۹		صَدَقَ	۴
	يَخَافُونَ	۱۰	آیین ، دین	مِلَّة	۵

تمرین دوم - عبارات های قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

ردیف	ترکیب	معنا
۱	وَمَا تَنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ	
۲	مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ	
۳	قُلْ صَدَقَ اللَّهُ	
۴	إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ	
۵	إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ	
۶	وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ	

تمرین سوم - ترجمه ی عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- **أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ**

..... کسانی هستند که و افراد با تقوا هستند.

۲- **هُذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ**

این چیزی است که و پیامبران

۳- **يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ**

جهاد می کنند و از سرزنش هیچ سرزنش کننده ای.

۴- **فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا**

پس آنچه توانایی دارید و بشنوید و

* ما : آنچه

تمرین چهارم - به چگونگی ترجمه‌ی «هُمَّ» و «أَنْتَ» در دو مثال زیر دقت کنید.

أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ : آن‌ها همان افراد با تقوا هستند، آن‌ها افراد با تقوا هستند
 إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ : قطعاً تو همان شنوای دانا هستی، قطعاً تو شنوای
 دانا هستی.

گاهی بین دو قسمت جمله، ضمیر می‌آید. این ضمیر معنای جمله را تأکید می‌کند ولی برای ترجمه‌ی ساده‌تر می‌توان آن را معنا نکرد.

اکنون این عبارات قرآنی را به هر دو شکل معنا کنید.

۱- أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ :

..... ،

۲- إِنِّي أَنَا رَبُّكَ :

..... ،

۳- إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ :

..... ،

۴- إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ :

..... ،

۵- إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ :

..... ،

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۰۵ تا ۵۱۲ قرآن کریم را بخوانید و هم‌چنین از صفحه‌ی «۵۱۱» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن‌ها را می‌دانید، جست‌وجو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه‌ی آینده را انجام دهید.

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۵۱۳ تا ۵۲۰ قرآن کریم را به روش جلسه قبل تمرین

کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ث» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ

هرگز نمی‌رسید به

۲- وَ مَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

۳- قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا

۴- وَ مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

۵- إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ

بنا شد.

۶- لِلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَ هُدًى لِّلْعَالَمِينَ

همان که در مکه است

۷- فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ

آنس با قرآن در خانه

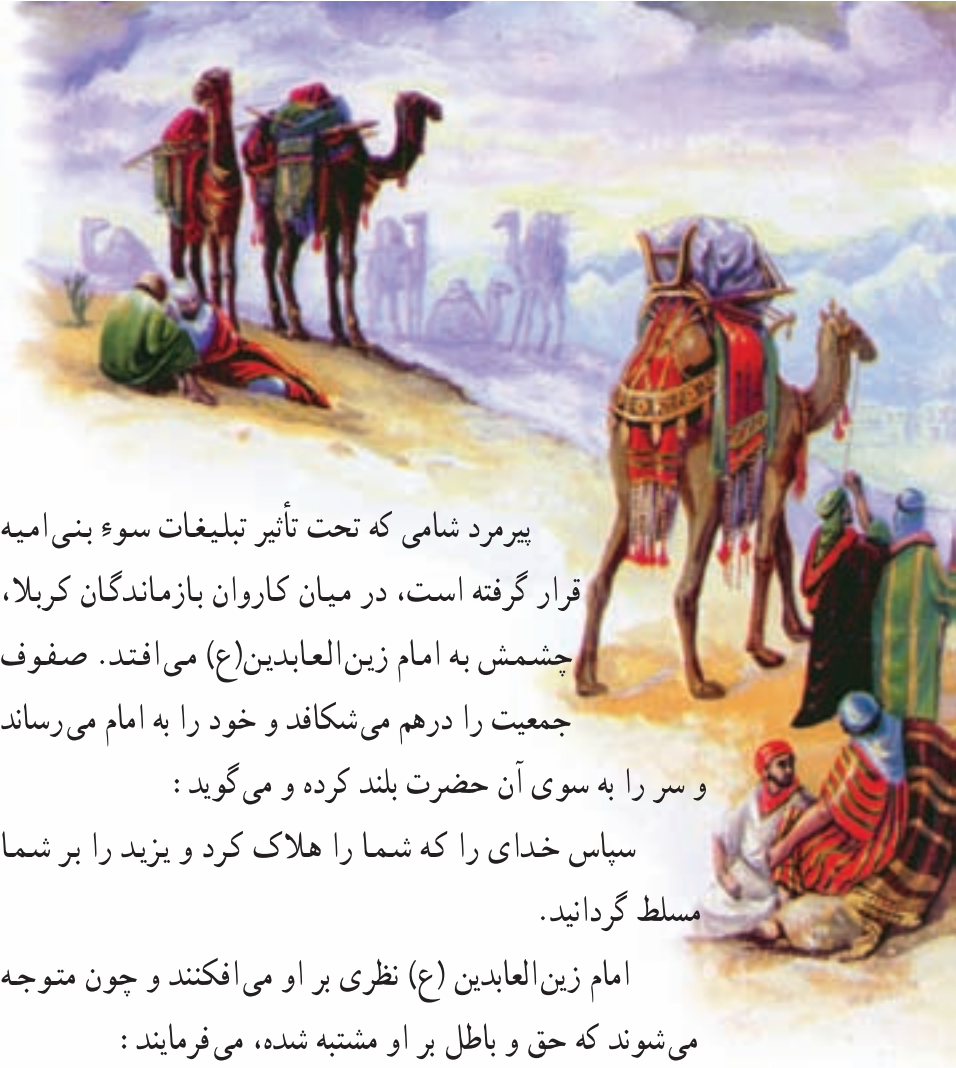

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۱۳ تا ۵۲۰ قرآن کریم را بخوانید

و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «۵۱۷» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

پاداش رسالت

بیرمرد شامی که تحت تأثیر تبلیغات سوء بنی امیه قرار گرفته است، در میان کاروان بازماندگان کربلا، چشمش به امام زین العابدین (ع) می افتد. صفوف جمعیت را درهم می شکافد و خود را به امام می رساند و سر را به سوی آن حضرت بلند کرده و می گوید:

سپاس خدای را که شما را هلاک کرد و یزید را بر شما مسلط گردانید.

امام زین العابدین (ع) نظری بر او می افکنند و چون متوجه می شوند که حق و باطل بر او مشتبه شده، می فرمایند:

ای بیرمرد آیا قرآن خوانده ای؟

بیرمرد پاسخ می دهد: آری!

— آیا این آیه را خوانده ای؟! —

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا
إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى.^۱

«بگو من برای رسالتم پاداشی از شما
نمی‌خواهم به جز دوستی خویشانم.»
- بلی خوانده‌ام.

امام می‌فرمایند: ماییم خویشانی که
دوستی آنان، پاداش رسالت پیامبر خداست.
آنگاه امام زین العابدین آیات دیگری را
در فضیلت اهل بیت پیامبر اکرم که در قرآن
آمده است تلاوت می‌کنند.

پیرمرد مات و مبهوت از گفتار خویش پشیمان شده و می‌پرسد: شما را به خدا سوگند،
خویشان و نزدیکان پیامبر که در قرآن آمده است، شماید؟
امام می‌فرمایند: به خدا سوگند، بدون شک ما همانان هستیم. پیرمرد گریان سر به
آسمان بلند کرده و می‌گوید: خدایا! من از دشمنان خاندان پیامبر بیزارم.^۲

پیام قرآنی

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا^۳
خداوند می‌خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت دور کند و شما را پاک و پاکیزه گرداند.

۱- شوری ۲۳

۲- کتاب بحار الانوار ج ۴۵ ص ۱۲۹ و ۱۶۶، عقد الفرید ج ۲۴ ص ۳۸.

۳- احزاب ۳۳

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۵۲۱ تا ۵۲۹ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۵۲۱ تا ۵۲۹ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «ص» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید. قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آن‌ها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

تلاوت می کنند، تسبیح کن، باز می دارید، صبر کنید، کار ناپسند، شتاب می کنند، ایمان آورد

معنا	کلمه	آیه	معنا	کلمه	آیه
نهی می کنید، ...	تَنْهَوْنَ	۶		مُنْكَرَ	۱
	تَصْبِرُوا	۷		يُسَارِعُونَ	۲
زیان می رساند	يَضُرُّ	۸		ءَامِنَ	۳
حيله ، مکر	كَيْدٍ	۹	می خوانند، ...	يَتْلُونَ	۴
بازگردانیده می شود	تُرْجَعُ	۱۰		سَبِّحَ	۵

تمرین دوم - عبارات قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

ردیف	ترکیب	معنا
۱	وَإِلَى اللَّهِ	
۲	تُرْجَعُ الْأُمُورُ	
۳	تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ	
۴	وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ	
۵	وَلَوْ أَمَنَ * أَهْلُ الْكِتَابِ	
۶	وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ	
۷	يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ	

* هرگاه پس از کلماتی چون «إِذَا، إِنْ، لَوْ» فعل ماضی بیاید، بهتر است آن فعل را به صورت مضارع معنا کنیم. سایر فعل‌های جمله نیز به تناسب آن، مضارع معنا می‌شود.

تمرین سوم - ترجمه‌ی عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ

... فرزندم به پادار ... را و امر کن به و نهی کن

۲- إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

قطعاً باز می‌دارد از کار زشت و

۳- وَإِنْ تَصَبَّرُوا وَتَتَّقُوا لَإِيضًا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا

و اگر و تقوا داشته باشید به شما آن‌ها هیچ!

۴- يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

ایمان می‌آورند و

۵- وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

و به کار خوب و از

تمرین چهارم - در برخی موارد، کلمه به صورت جمع می آید، ولی بهتر است که به صورت مفرد ترجمه شود. به مثال های زیر دقت کنید.

۱- وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ← و شما مسلمان (فرمانبردار) هستید.

۲- إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ← اگر مؤمن هستید.

۳- وَ أَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ← و بیشتر آن ها فاسق هستند.

۴- وَ هُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ← و او بهترین یاور است.

۵- وَ مَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ← و آن ها هیچ یآوری ندارند.

با توجه به این مثال ها عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ :

۲- إِنَّمَا لَهُمْ لِحَافٍ :

۳- وَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ :

۴- رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَ نِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ :

۵- هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ :

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۲۱ تا ۵۲۹ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه ی «۵۲۱» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن ها را می دانید، جست و جو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه ی آینده را انجام دهید.

جلسه ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه ی قبل را بررسی و ارزش یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۵۳۰ تا ۵۳۸ قرآن کریم را به روش جلسه قبل تمرین

کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ص» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ

..... که پدیدار شد.

۲- تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

.....

۳- وَ لَوْ ءَامَنَ أَهْلَ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ

.....

۴- مِنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَ أَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ

.....

۵- يَتْلُونَ ءَايَاتِ اللَّهِ ءَانَاءَ اللَّيْلِ وَ هُمْ يَسْجُدُونَ

..... در ساعات سجده می کنند.

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۳۰ تا ۵۳۸ قرآن کریم را بخوانید

و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه ی «۵۳۸» جست و جو کرده و معنا کنید.

چگونه مسلمان شدم؟

دوران کودکی و نوجوانی من، دورانی پر فعالیت و پرفراز و نشیب بود. تحرک و جنب و جوش زیادی داشتم. به نظر خودم تحرک و بی‌قراری من بیشتر ناشی از یک حس حقیقت‌جویی بود، احساسی که مرا وادار می‌کرد همیشه به دنبال واقعیت باشم، و در زندگی فردی صادق باشم. در همان دوران تحصیل سفرهای زیادی به کشورهای اروپایی داشتم به طوری که تقریباً تمام اروپا را گشتم.

من به‌عنوان یک آلمانی دوستان زیادی داشتم

که برخی از آن‌ها مسلمان بودند. بعد از دریافت دیپلم برای ادامه تحصیل عازم ایتالیا شدم. تصمیم گرفتم که به تحصیل زبان عربی بپردازم و در دانشگاه رم در رشته شرق‌شناسی ثبت‌نام کردم. با شروع درس‌های رشته زبان عربی صفحه جدیدی در زندگی من باز شد. **با یادگیری زبان عربی طبیعتاً با کتاب آسمانی مسلمانان قرآن کریم نیز آشنا شدم و برخی از دستورات آن را مطالعه کردم**، متوجه شدم که اسلام خیلی کامل‌تر از آن چیزی بود که من تا به حال از آن می‌پنداشتم، به همین خاطر سعی کردم تا آنجایی که می‌توانستم بیشتر بخوانم و تحقیق کنم. خصوصاً سعی کردم از نویسندگان مسلمان کتاب‌هایی تهیه کنم. مطالعات من هر روز عمیق‌تر می‌شد و در همین حین نیز رابطه‌ام با مسلمانانی که به دین خودشان عمل می‌کردند بیشتر شد. تا این که یک‌زمان احساس کردم که دیگر به لحاظ قلبی مسلمان شده‌ام. اما خود را گول می‌زدم که این‌طور نیست. البته برایم کاملاً اثبات شده بود که اسلام دین واقعی است اما از این که اقرار به مسلمان بودن خویش کنم کمی ترس داشتم. بیشتر از همه اطمینان نداشتم که آیا طاقت گرفتن روزه را دارم یا نه؟ همچنین آیا شهامت لازم برای پوشیدن لباس و حجاب اسلامی را دارم یا نه؟

این دوران مصادف بود با ماه رمضان، با خود گفتم فرصتی است برای این که خودم را آزمایش کنم که آیا می‌توانم روزه بگیرم یا نه؟ و بدین ترتیب بود که درست در روز سوم ماه مبارک رمضان مسلمان شدم و به دین اسلام گرویدم و خدا را شاهد می‌گیرم که از آن روز به بعد حتی یک لحظه نیز از این عمل خود احساس پشیمانی نکرده‌ام. البته اضافه کنم که تا آن روز هنوز نمی‌دانستم که غربی‌های غیرمسلمان چقدر از اسلام دور هستند، در همان روز اول مسلمان شدنم، عده‌ای از دوستانم را از دست دادم و یک مدت برای آنان حکم دیوانه داشتم. بعد از آن با یک مسلمان مؤمن ازدواج کردم و در این حالت بود که اطرافیانم تا اندازه‌ای تغییرات مرا پذیرفتند، شاید هم موفقیت‌های چشمگیر دانشگاهی‌ام در این امر بی‌تأثیر نبود، من به یاری خدا تمامی دوران تحصیلم را با نمرات عالی سپری کردم و دکترای خویش را از دانشگاه رم گرفتم. البته همسرم در این مسأله خیلی مرا یاری داد. در این میان مشکلات گذشته تا حدودی برطرف شده است و اطرافیان مرا به‌عنوان یک مسلمان پذیرفته‌اند. خانواده‌ام در آلمان برای اولین بار شاهد بودند که یک مرد مسلمان چقدر بیش از یک مرد غیرمسلمان به همسر خویش کمک می‌کند و یاور همسر خویش است و این که یک زن مسلمان به مراتب از یک زن غیرمسلمان از احترام و حقوق بیشتری برخوردار است.

*هدی (دورتا) ۱۹۹۲ ایتالیا

پیام قرآنی

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ

و هر زمان آیتی را که بر پیامبر (اسلام) نازل شده بشنوند،

تَرَأَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ

چشم‌های آن‌ها را می‌بینی که (از شوق) اشک می‌ریزد، به خاطر حقیقتی که دریافته‌اند،

يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

آن‌ها می‌گویند: پروردگارا! ایمان آوردیم؛ پس ما را با گواهان بنویس.

مأئده ۸۳

* رستاخیزی در تاریکی تألیف سوسن صفوردی

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۵۳۹ تا ۵۴۶ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۵۳۹ تا ۵۴۶ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «ذ» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید. قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آن‌ها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

مغفرت و آمرزش خواستند ، بشتابید ، تکذیب‌کنندگان ، یاد کردند

معنا	کلمه	ت.ج.
مغفرت و آمرزش بخواهید از	اِسْتَعْفِرُوا	۶
چه خوب است	نِعَمَ	۷
گذشت	حَلَّتْ	۸
	مُكَذِّبِينَ	۹
پیام روشن ، سخن	بَيَانَ	۱۰

معنا	کلمه	ت.ج.
	سَارِعُوا	۱
کار ناپسند	فَاحِشَةٌ	۲
یا	أَوْ	۳
	ذَكَرُوا	۴
	اِسْتَعْفَرُوا	۵

تمرین دوم - عبارات قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
	وَمَا *مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ	۱
	قَدْ حَلَّتْ	۲
	مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ	۳
	نِعَمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ	۴
	اِسْتَعْفِرُوا رَبَّكُمْ	۵
	وَإِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً	۶
	عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ	۷

* ما .. إلا : نیست ... مگر

تمرین سوم - با استفاده از کلمات و ترجمه‌های داده شده عبارات قرآنی را کامل

کنید.

رَبِّكَ ، فَلَيَتَوَكَّلِ ، أُعِدَّتْ ، سَابِقُوا ، النَّصْرُ

۱- إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ

سبقت بگیرید به سوی آمرزشی از سوی پروردگارتان.

۲- وَ عَلَى اللَّهِ الْمُؤْمِنُونَ

و بر خدا باید توکل کنند مؤمنان.

۳- فَسَبِّحْ بِحَمْدِ وَاسْتَغْفِرْهُ

پس پروردگارت را تسبیح و حمد کن و از او آمرزش بخواه.

۴- وَ مَا إِلا مَنِ عِنْدَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

و نیست یاری جز از نزد خدای عزیز حکیم

۵- وَ اتَّقُوا النَّارَ الَّتِي لِلْكَافِرِينَ

بپرهیزید از آتشی که برای کافران آماده شده است.

تمرین چهارم - هرگاه فعل ماضی پس از کلماتی مانند «إِنَّ، إِذَا، مَنْ، لَوْ...» که

معنای شرط می دهند، بیاید به صورت مضارع معنا می شود؛ مانند:

۱- إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَ الْفَتْحُ : وقتی یاری خدا و پیروزی بیاید.

۲- إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ : اگر راستگو باشید.

۳- مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ : هر کس کار خوبی انجام دهد به نفع خود اوست.

اینک این عبارات قرآنی را معنا کنید.

۱- وَ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا ...

۲- مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ، وَمَنْ أَسَاءَ ^۱ فَعَلَيْهَا

۳- وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ الْحُسْنَىٰ

۴- فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْءَانَ فَاسْتَعِذْ ^۲ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۳۹ تا ۵۴۶ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه ۵۴۶ قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن ها را می دانید، جست و جو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه ی آینده را انجام دهید.

۱- أَسَاءَ : کار بد انجام داد.

۲- اسْتَعِذْ : پناه ببر

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۵۴۷ تا ۵۵۵ قرآن کریم را به روش جلسه‌ی قبل تمرین کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ذ» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- وَ سَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ

۲- وَ جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

که وسعت آن

۳- وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ

۴- ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ

۵- وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ

و چه کسی ... ؟

۶- هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۴۷ تا ۵۵۵ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «۵۴۸» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

جایگاه زن در قرآن

به نظر شما، زن در قرآن کریم از چه جایگاهی برخوردار است؟ آیا برداشت‌هایی که شما از نقش و جایگاه زن دارید، با جایگاهی که قرآن معرفی می‌کند، یکسان است یا فرق می‌کند؟ توجه به مقام زن در قرآن کریم از آن رو اهمیت دارد که قرآن چنین حقایقی را زمانی درباره‌ی زنان بیان داشته است که کاملاً با افکار آن دوران متفاوت بوده است. این مطالب به خوبی نشان می‌دهد که آنچه در قرآن آمده از سرچشمه‌ی علم الهی و منطبق بر فطرت ثابت انسانی است.

مقام زن در قرآن*

- جامعه از زن و مرد تشکیل یافته است. **حجرات ۱۳**
- ملاک برتری تقوای الهی است نه مرد یا زن بودن. **حجرات ۱۳**

* برگرفته از کتاب «گذری بر قرآن»، تألیف جعفر شیخ الاسلامی

- زن و مرد از فطرت یکسان انسانی برخوردار هستند. روم ۳۰
- ارزش کار زن و مرد یکسان است. آل عمران ۱۹۵
- زن و مرد هر دو مکلف و مسؤولند. بقره ۲۸۶
- وعده‌ی برخوردار شدن از سعادت کامل و بهشت به هر دو داده شده است. نحل ۹۷
- زن استقلال اقتصادی دارد. نساء ۳۲

- زن همه جا در القاب و مزایای انسانی و ایمانی و کسب فضیلت و پاداش‌های اخروی، هم پایه‌ی مرد است. احزاب ۳۵ - حدید ۱۲ و ۱۸
- وظیفه‌ی مهم نظارت همگانی در جامعه (امر به معروف و نهی از منکر) هم به عهده‌ی مرد و هم به عهده‌ی زن است. توبه ۷۱
- در قرآن درباره‌ی احترام دختر تأکید شده است. نحل ۵۸ و ۵۹
- قرآن، بیشتر زحمات مادران را به فرزندان یادآوری کرده است. لقمان ۱۴

- قرآن مردان را به معاشرت نیکو با زنان موظف می‌کند. نساء ۱۹
- زن و مرد هر دو می‌توانند در فعالیت‌های عبادی و اجتماعی شرکت کنند. بقره ۴۳ و آل عمران ۴۳

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۵۵۶ تا ۵۶۳ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۵۵۶ تا ۵۶۳ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «ظ» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آن‌ها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

توکل کننده ، جایگاه ، توکل کردم ، آموزش بخواه

معنا	کلمه	تَ.
جایگاه	مَثَوِي	۶
چه بد است	سَاءٌ ، سَاءَتْ	۷
	مَأْوِي	۸
	مُتَوَكِّل	۹
	تَوَكَّلْتُ	۱۰

معنا	کلمه	تَ.
پس عفو کن	فَاعْفُ	۱
توکل کن	تَوَكَّلْ	۲
چه بد است	بِئْسَ	۳
	اسْتَغْفِرْ	۴
بازگشت	مَصِير	۵

تمرین دوم - عبارات های قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

ردیف	ترکیب	معنا
۱	فَاعْفُ عَنْهُمْ	
۲	وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ	
۳	فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ	
۴	وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ	
۵	وَمَا لَهُمْ النَّارُ	
۶	سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ*	
۷	مَا وَاهُمْ جَهَنَّمَ	
۸	وَسَاءَتْ مَصِيرًا	

* ما: آنچه

تمرین سوم - ترجمه‌ی صحیح هر عبارت را علامت بزنید.*

۱- وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۲- وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

الف - و خدا زنده کرد و می میراند. الف - و خداوند به آنچه عمل می کنید بیناست.

ب - و خدا زنده می کند و می میراند. ب - و خداوند به آنچه عمل می کنند بیناست.

۳- إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ ۴- وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ

الف - قطعاً ما زنده می کنیم و می میرانیم. الف - و به سوی ما است بازگشت.

ب - قطعاً او زنده می کند و می میراند. ب - و به سوی اوست بازگشت.

۵- لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ

الف - قطعاً آمرزش از سوی خدا و رحمت بهتر است از آنچه جمع می کنند.

ب - آمرزش و رحمت خدا بهتر است از آنچه جمع می کنید.

۶- عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۷- وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

الف - بر او توکل کردم. الف - و توکل کنندگان پس بر او توکل کرده اند.

ب - بر او توکل کن. ب - و توکل کنندگان پس باید بر او توکل کنند.

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۵۶ تا ۵۶۳ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه‌ی «۵۵۶» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن‌ها را می دانید، جست‌وجو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه‌ی آینده را انجام دهید.

* هر دو قسمت که روبه‌روی هم آمده، یک عبارت قرآنی را شامل می‌شود.

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۵۶۴ تا ۵۷۱ قرآن کریم را به روش جلسه‌ی قبل تمرین کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ظ» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ

و مشورت کن با

۲- فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

تصمیم گرفتی

۳- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

۴- لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ

منت گذاشت

۵- إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ

۶- يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ، وَيُزَكِّيهِمْ

۷- وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۶۴ تا ۵۷۱ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «۵۷۱» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

تفسیر نمونه

هر فردی که قرآن کریم را بخواند و معنای کلمات قرآن را درک کند، مفهوم آیات را متوجه می‌شود، ولی بعضی از آیات قرآن را افراد متخصص در قرآن باید توضیح بدهند تا ابعاد مختلف آن بیشتر معلوم شود. به کتاب‌هایی که آیات قرآن را بیشتر توضیح داده، دلایل نزول آیه یا سوره، زمان نزول و معانی و مقصود آیات را با توجه به سایر آیات و سخنان پیشوایان دین بیان می‌کنند، کتاب تفسیر قرآن گفته می‌شود. در جهان اسلام تا کنون برای قرآن حدود ۵۰۰ تفسیر نوشته شده است که برخی از آن تفاسیر به بیست الی سی جلد می‌رسد.

یکی از تفسیرهای قرآن تفسیر نمونه است که با همکاری جمعی از دانشمندان و به قلم آیت‌الله مکارم شیرازی در ۲۷ جلد تألیف شده است.

این تفسیر برای شما حداقل به دو گونه قابل استفاده است.

۱- هنگامی که می‌خواهید با تفسیر یا توضیح بیشتری از یک آیه یا سوره آشنا شوید، می‌توانید به تفسیر نمونه مراجعه کنید.

۲- اگر موضوع خاصی در نظر دارید و می‌خواهید در باره‌ی آن از قرآن استفاده بیشتری کنید می‌توانید به فهرست موضوعی تفسیر نمونه مراجعه نمایید. روش کار با فهرست موضوعی بدین شکل است.

برای پیدا کردن هر مطلب، نخست به فهرست الفبایی که در آغاز کتاب «فهرست موضوعی تفسیر نمونه» آمده است مراجعه کنید و شماره‌ی صفحه‌ای را که در مقابل آن موضوع نوشته شده در همان کتاب پیدا کنید.

مثلاً می‌خواهید بدانید درباره‌ی «شیطان» در قرآن مجید چه مطالبی آمده است. کلمه‌ی شیطان را در فهرست الفبایی کتاب «فهرست موضوعی تفسیر نمونه» و در حرف «ش» پیدا می‌کنید، می‌بینید در مقابل آن، صفحه‌ی ۱۳۷ نوشته شده است. بعد صفحه‌ی ۱۳۷ همین کتاب

را باز می‌کنید، می‌بینید عناوین زیادی در حدود ۵۵ موضوع در تفسیر نمونه از قرآن کریم درباره‌ی شیطان آمده است.

مانند:

موضوع	جلد	صفحه
۱ آیا شیطان فرشته بود؟	۱۲	۴۶۵
۲ آیا ابلیس از «جن» است؟	۱۲	۴۶۲
۳ خداوند شیطان را شیطان نیافرید.	۱	۱۹۳
۴ چرا شیطان را «خَنَاس» می‌گویند؟	۲۶	۱۸۹
۵ چرا از «شیطان رجیم» به خدا پناه می‌بریم؟	۱۱	۳۹۹

هنگامی که به آن آدرس‌ها مراجعه می‌کنید، کل مطالب مربوط به موضوع شیطان را پیدا خواهید کرد و این برای صرفه‌جویی در وقت و رسیدن به مقصود بسیار مفید و مؤثر است. خوب است شما نیز با کمک دبیر قرآن خود و با استفاده از فهرست موضوعی تفسیر نمونه و جلد‌های مختلف تفسیر نمونه، این کار را عملاً انجام دهید.

پیام قرآنی

وَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ

و به سوی تو قرآن را نازل کردیم

لُتَّبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ نحل ۴۴

تا آنچه را که به سوی مردم نازل شده است، برای آن‌ها توضیح بدهی و بدان امید که ایشان بیندیشند.

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۵۷۲ تا ۵۸۰ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۵۷۲ تا ۵۸۰ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «ض» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید. قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آن‌ها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زندگان ، کشته شدند ، محزون و غمگین نمی شوند ، ترس ، داناتر ، مردگان

معنا	کلمه	آیه	معنا	کلمه	آیه
تباه نمی کند ، از بین نمی برد	لَا يُضِيعُ	۷	دهانها	أَفْوَاهَ	۱
	خَوْفٍ	۸	اصابت کرد، رسید	أَصَابَ	۲
کافی است برای	حَسْبُ	۹		أَعْلَمَ	۳
مدافع ، کارساز	وَكِيلٍ	۱۰		قَاتِلُوا	۴
	لَا يَحْزَنُونَ	۱۱		أَمْوَاتٍ	۵
آگاه باشید	أَلَا	۱۲		أَحْيَاءَ	۶

تمرین دوم - عبارات های قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

معنا	ترکیب	ردیف
	اللَّهُ أَعْلَمُ	۱
	مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ	۲
	وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ	۳
	الْآئِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ	۴
	لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ	۵
	وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ	۶
	حَسْبُنَا اللَّهُ	۷
	وَنِعْمَ الْوَكِيلُ	۸

تمرین سوم - عبارات قرآنی را مانند مثال معنا کنید.

مثال: قَالَ الْخَوَارِیُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ

خواریون گفتند ما یاران خدا هستیم.

۱- فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ

۲- وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا

۳- وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا

۴- لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ

۵- فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ

فعل های «سَجَدَ، يَعْلمُ، يَقُولُ، جَاءَتْ، قَالَ» مفرد هستند یا جمع؟
اسم های «الْمَلَائِكَةُ، الَّذِينَ، رُسُلٌ، كَافِرُونَ» مفرد هستند یا جمع؟
همان طور که ملاحظه می کنید، اگر پس از فعل مفرد، فاعل آن جمع باشد، فعل نیز به صورت جمع معنا می شود.

آنس با قرآن در خانه

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۷۲ تا ۵۸۲ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه ی «۵۷۹» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن ها را می دانید، جست و جو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه ی آینده را انجام دهید.

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۵۸۱ تا ۵۸۸ قرآن کریم را به روش جلسه‌ی قبل تمرین کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ص» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ

۲- وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ

پنهان می‌کنند.

۳- وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا

و گمان نبر.

۴- فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا

۵- بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ

روزی داده می‌شوند.

۶- يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ

خوشحال هستند.

۷- وَ أَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۸۱ تا ۵۸۸ قرآن کریم را بخوانید و هم‌چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «۵۸۲» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

رسانه‌های قرآنی

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به دلیل درخواست‌های مکرر قرآن دوستان و قرآن پژوهان، رسانه‌های متنوع قرآنی در کشور ایجاد شده و رشد خوبی داشته است. برای آشنایی و استفاده‌ی شما دانش‌آموزان عزیز یکی از این رسانه‌ها را معرفی می‌کنیم.

شبکه‌ی قرآن صدای جمهوری اسلامی

برنامه‌های رادیو قرآن به صورت شبانه‌روزی نوای ملکوتی قرآن را در فضای کشور طنین‌انداز می‌کند. برنامه‌های رادیو قرآن در شبانه‌روز عبارت است از:

۱- تلاوت قاریان مشهور جهان اسلام به ویژه کشور ایران و مصر که به صورت ترتیل و تحقیق پخش می‌شود.

۲- دروس آموزشی قرائت، تجوید، مفاهیم و تفسیر

۳- مسابقات قرآنی

۴- آشنایی با علوم و معارف قرآنی

۵- پاسخ به سؤالات شنوندگان

۶- با حافظان وحی (برنامه‌ای در جهت آموزش، ترغیب و تشویق به حفظ قرآن کریم)

۷- اخبار قرآنی

۸- مناجات، هم خوانی و مدیحه سرایی و ده‌ها برنامه‌های قرآنی متنوع دیگر.

برنامه‌های رادیو قرآن بر روی دو موج رادیویی در داخل و خارج از کشور پخش می‌شود.

موج متوسط (AM) ۵۸۵ ردیف

کیلوهرتز در سراسر کشور و موج FM در تهران ردیف ۹۱/۲ مگاهرتز و در استان‌ها موج FM ردیف استانی.

نشانی پست الکترونیکی رادیو قرآن Radio Quran @ I.R.I.B.CoM

مکاتبه از طریق صندوق پستی ۵۴۶۳ - ۱۹۳۹۵

با کمک دبیر محترم قرآن، دقایقی را در کلاس به برنامه‌ی رادیو قرآن گوش کنید.

پیام قرآنی

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ

کسانی که پیام‌های خدا را ابلاغ می‌کنند

وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ

و از او می‌ترسند و از هیچ‌کس جز خدا بیم ندارند

وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا

و خدا برای حسابرسی کفایت می‌کند.

احزاب ۳۹

جلسه‌ی اول

آموزش قرائت صفحات ۵۸۹ تا ۵۹۶ قرآن کریم

فعالیت اول – پیش‌خوانی: پس از تقسیم صفحات ۵۸۹ تا ۵۹۶ قرآن کریم، به صورت فردی یا در گروه‌های دو یا سه نفره، هریک، آیات یکی از این صفحات را به صورت فردی برای خود یا هم‌گروه خود بخوانید.

فعالیت دوم – خواندن آیات: با انتخاب دبیر محترم تعدادی از دانش‌آموزان، هرکدام یک یا دو سطر از آیاتی را که در فعالیت قبل پیش‌خوانی کرده‌اند، بلند می‌خوانند. هنگام خواندن آیات، سایر دانش‌آموزان با دقت از روی قرآن خود خط می‌برند و در تصحیح و تمرین قرائت آیات مشارکت فعال دارند.

فعالیت مکمل: در صورتی که دانش‌آموزی لوح فشرده (CD) یا نوار قرائت از صفحات فوق آماده کرده است با هماهنگی دبیر محترم چند دقیقه‌ای قرائت زیبای قرآن را در کلاس پخش می‌کند. هنگام پخش قرائت، به تلفظ صحیح و زیبای حرف «ط» توجه کنید. سعی کنید هنگام قرائت آیات شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

قبل از پخش قرائت، صفحه و آیه‌ی مربوط را به دانش‌آموزان اعلام کنید و از آن‌ها بخواهید هنگام شنیدن آیات، از روی قرآن خود خط ببرند و همراه با نوار با صدای آرام، آیات را قرائت کنند.

تمرین اول - جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل نمایید و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

تقوا پیشه می کنند ، ایستاده ، شنیدیم ، کالا ، دشمن ، پیامبران

معنا	کلمه	تَ.	معنا	کلمه	تَ.
	سَمِعْنَا	۶		قِيَامًا	۱
	مَتَاع	۷	نشسته	فُعُودًا	۲
نگرید	لَا تَتَّخِذُوا	۸		مُرْسَلِينَ، مُرْسَلُونَ	۳
گروه	فَرِيق	۹		عَدُوّ	۴
آتش سوزان	سَعِير	۱۰		يَتَّقُونَ	۵

تمرین دوم - عبارات قرآنی را به کمک هم گروه خود معنا کنید.

ردیف	ترکیب	معنا
۱	لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ	
۲	مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا	
۳	فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ	
۴	وَأُخْرَى فِي السَّعِيرِ	
۵	لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ	
۶	صَدَقَ الْمُرْسَلُونَ	
۷	وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ	

تمرین سوم - شماره‌ی هر عبارت را در مقابل ترجمه‌ی آن بنویسید.

۱- لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

۲- قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُونِهِمْ

۳- فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ

۴- مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ

۵- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ

گروهی را هدایت کرد و گروهی سزاوار گمراهی هستند.

نپرستید شیطان را، او برای شما دشمنی آشکار است.

ای کسانی که ایمان آوردید دشمنان من و دشمنان خودتان را دوست نگیرید.

گفتند: تو پاک و بی عیبی؛ تو ولی و دوست ما هستی به جای آن‌ها

کالای اندک، سپس جایگاه آن‌ها جهنم است و چه بد جایگاهی است.

۱- سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۸۹ تا ۵۹۶ قرآن کریم را بخوانید و هم چنین از صفحه‌ی «۵۹۰» قرآن کریم چند کلمه یا ترکیب را که معنای آن‌ها را می‌دانید، جست‌وجو کرده و معنا کنید.

۲- فعالیت سوم جلسه‌ی آینده را انجام دهید.

رسم الخطّ قرآن

شیوه‌ی نگارش هر زبان را رسم الخطّ آن زبان می‌نامند. رسم الخطّ فارسی مطابق قواعد زبان فارسی و رسم الخطّ قرآن کریم مطابق قواعد زبان عربی و قرآن است. در صدر اسلام قرآن را با خط بدون علامت می‌نوشتند. پس از استقبال مردم کشورهای مختلف از اسلام و مسلمان شدن آن‌ها، خط قرآن علامتگذاری شد تا همه‌ی مسلمانان به وسیله‌ی آن علائم بتوانند قرآن را صحیح بخوانند، پس از تکامل این خط، به تدریج علائم زینتی و سلیقه‌ای وارد خط قرآن شد.

به این ترتیب در سرزمین‌های مختلف اسلامی، نگارش قرآن به چند شیوه مرسوم شده است. در حال حاضر در کشور ما، سه نوع رسم الخطّ قرآن بیشتر رواج دارد. در این درس با این سه شیوه‌ی نگارش آشنا می‌شوید.

۱- رسم الخطّ ایرانی، که خوش‌نویسانی همچون احمد نیریزی، طاهر خوشنویس، فضائلی صفا مهدوی و ... قرآن را به این شیوه کتابت کرده‌اند (تصویر ۱).

۲- رسم الخطّ مصری، که خوش‌نویسانی همچون عثمان طه، علی طه قرآن را به این شیوه کتابت کرده‌اند (تصویر ۲).

۳- رسم الخطّ کم‌اعراب، که مشابه خط عثمان طه ولی کم‌اعراب و ساده‌تر است، در سال‌های اخیر در ایران تهیه و توزیع شده است. (قرآن‌های ده‌جزیی شما براساس رسم الخط کم‌اعراب تهیه شده است).

- شما می‌توانید در صفحات بعد، هر سه نوع رسم الخط را بررسی کنید.
- آیات هر سه نوع رسم الخط را قرائت کنید. آیا در خواندن آن‌ها تفاوتی وجود دارد؟
- اینک کتابت این سه نوع رسم الخط را مقایسه کنید و تفاوت نگارش آن‌ها را در مورد کلماتی که در جدول آمده مشخص کنید.

تصویر ۱ - رسم الخط ایرانی (طاهر خوشنویس)

سُورَةُ الْغَاثِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْع ۞ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۞ نَزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابُ
بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ۞ مِنْ
قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ ۞ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۞ ۞ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ
شَيْءٌ ۞ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۞ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ
فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۞ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞ هُوَ
الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ
وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ
مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۞ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ
وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَأَمَّنَّا بِهِ ۞ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ
إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ۞ رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ
لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۞ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ
النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ ۞ إِنَّكَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ الْوَعْدَ ۞

تصوير ٢ - رسم الخط مصرى (عثمان طه)

مقایسه‌ی رسم الخط‌های رایج قرآن

بررسی و مقایسه	رسم الخط کم اعراب*	رسم الخط مصری «عثمان طه»	رسم الخط ایرانی «طاهر خوشنویس»	تفاوت
	الْكِتَابِ	اَلْكِتَابِ	اَلْكِتَابِ	۱
	بِأَيِّ	بِأَيِّ	بِأَيِّ	۲
	ءَايَاتٍ	ءَايَاتٍ	اَيَاتٍ	۳
	مُتَشَبِهَاتٍ	مُتَشَبِهَاتٍ	مُتَشَابِهَاتٍ	۴
	بِهِ	بِهِ	بِهِ	۵
	تَأْوِيلَهُ	تَأْوِيلَهُ	تَأْوِيلَهُ	۶
	لَا يَخْفَى	لَا يَخْفَى	لَا يَخْفَى	۷
	قُلُوبِهِمْ	قُلُوبِهِمْ	قُلُوبِهِمْ	۸
	التَّوْرَةَ	التَّوْرَةَ	التَّوْرَةَ	۹
	شَيْءٍ	شَيْءٍ	شَيْءٍ	۱۰
	مُصَدِّقًا لِّمَا	مُصَدِّقًا لِّمَا	مُصَدِّقًا لِّمَا	۱۱
	يَقُولُونَ	يَقُولُونَ	يَقُولُونَ	۱۲

* برای مقایسه رسم الخط کم اعراب با رسم الخط‌های «طاهر خوشنویس» و «عثمان طه» می‌توانید به کتاب قرآن ده جزیی مراجعه

کنید.

جلسه‌ی دوم

فعالیت اول - مطالب جلسه‌ی قبل را بررسی و ارزش‌یابی کنید.

فعالیت دوم - خواندن صفحات ۵۹۶ تا ۶۰۴ قرآن کریم را به روش جلسه‌ی قبل تمرین کنید. هنگام شنیدن قرائت آیات به تلفظ حرف «ط» توجه کنید و سعی کنید شما نیز این حرف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت سوم - آیات و عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

۱- الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ

..... و در حالی که بر پهلوهای خود آرمیده‌اند؛

۲- وَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

.....

۳- رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا

.....

۴- سُبْحَانَكَ فَكِنَا عَذَابَ النَّارِ

..... پس نگه‌دار ما را از

۵- رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ

..... شخصی که فرا می‌خواند

۶- أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَأَمَّا

.....

۷- رَبَّنَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا

..... و پویشان

آنس با قرآن در خانه

سعی کنید هر روز در خانه حداقل یک صفحه از صفحات ۵۹۶ تا ۶۰۴ قرآن کریم را بخوانید و هم‌چنین چند کلمه یا ترکیب آشنا را از صفحه‌ی «۵۹۸» جست‌وجو کرده و معنا کنید.

موجودات زنده در سیاره‌های دیگر!؟

در قرآن کریم آیات متعددی است که به وجود موجودات زنده‌ی دیگری غیر از موجودات زمین اشاره می‌کند. به یک آیه در این زمینه توجه کنید.

در سوره‌ی شوری آیه‌ی ۲۹ می‌فرماید:

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

و از نشانه‌های او آفرینش آسمان‌ها و زمین است

و مَا بَتَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ

و جنبندگانی که در میان آن‌ها (آسمان‌ها و زمین) پراکنده است،

و هُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ

و او هرگاه بخواهد می‌تواند آن‌ها را گرد آورد.

به نظر شما چه موجوداتی در این فضای لایتناهی زندگی می کنند؟!

دعای ختم قرآن از امام علی علیه السلام

اللَّهُمَّ اشْرَحْ بِالْقُرْآنِ صَدْرِي

خدایا با قرآن سینه‌ام را فراخ کن و به من شرح صدر بده

وَاسْتَعْمِلْ بِالْقُرْآنِ بَدَنِي

و بدنم را در راه قرآن به کار بینداز

وَ نَوِّرْ بِالْقُرْآنِ بَصْرِي

و با قرآن چشم مرا نورانی کن

وَ أَطْلِقْ بِالْقُرْآنِ لِسَانِي

و زبانم را به وسیله‌ی قرآن گویا کن

وَ أَعِنِّي عَلَيْهِ مَا أَبْقَيْتَنِي

و تا وقتی زنده‌ام مرا در استفاده و ترویج قرآن یاری فرما

فَإِنَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ

زیرا هیچ دگرگونی و نیرویی نیست جز به دست تو.

فهرست کلمات

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

در فهرست، معنای کلمات کتاب‌های آموزش قرآن پایه‌های اول، دوم و سوم راهنمایی و تعداد تکرار آن‌ها در قرآن کریم ذکر شده است. این آمار از کتاب «المعجم المفهرس لالفاظ القرآن الکریم» تألیف آقای محمدفؤاد عبدالباقی استخراج شده است.

کلمه، درس / پایه	معنا	تعداد تکرار در قرآن	معنی	تعداد تکرار در قرآن
۱۹	تقوا داشتند	۲/۱۲	تقوا داشتند	۱۹
۸۳	تقوا پیشه کنید	۲/۱	تقوا پیشه کنید	۸۳
۹۳	پاداش	۱/۱۲	پاداش	۹۳
۲۰	قرار بده	۳/۲	قرار بده	۲۰
۷۴	یک، هیچ‌یک	۳/۶	یک، هیچ‌یک	۷۴
۹	نیکو آفرید	۲/۲	نیکو آفرید	۹
۶	نیکی کردند	۳/۱۲	نیکی کردند	۶
۵	زندگان	۳/۱۱	زندگان	۵
۲۳	می ترسم	۳/۷	می ترسم	۲۳
۷	آمد و شد	۲/۹	آمد و شد	۷
۲	خلق می‌کنم	۳/۴	خلق می‌کنم	۲
۲۱	داخل شوید	۲/۱۱	داخل شوید	۲۱
۲۳۹	زمانی که	۱/۲	زمانی که	۲۳۹
۴۵۴	زمانی که	۱/۱۴	زمانی که	۴۵۴
۳۱	یاد کنید	۱/۱۴	یاد کنید	۳۱
۳۹	اجازه	۲/۳	اجازه	۳۹
۶	خدایان	۳/۵	خدایان	۶
۸	فرستاد	۱/۳	فرستاد	۸
۶۴	جمع آب، پدران	۶۴	جمع آب، پدران	۶۴
۷۰	دادیم	۷۰	دادیم	۷۰
۱۱۵	آخرت	۱۱۵	آخرت	۱۱۵
۲۶	خاندان	۲۶	خاندان	۲۶
۳۱	ایمان آورد	۳۱	ایمان آورد	۳۱
۳۳	ایمان آوردیم	۳۳	ایمان آوردیم	۳۳
۲۵۸	ایمان آوردند	۲۵۸	ایمان آوردند	۲۵۸
۱۸	ایمان آوردید	۱۸	ایمان آوردید	۱۸
۲۹۵	جمع آیه، نشانه‌ها	۲۹۵	جمع آیه، نشانه‌ها	۲۹۵
بسیار	آیا	بسیار	آیا	بسیار
۶	نیکان	۶	نیکان	۶
۴۸	جمع بَصْر، چشم‌ها	۴۸	جمع بَصْر، چشم‌ها	۴۸
۴۰	پسر	۴۰	پسر	۴۰
۲۹	پیروی کنید	۲۹	پیروی کنید	۲۹
۲۳	پیروی کردند	۲۳	پیروی کردند	۲۳
۲۱	گرفت، قرار داد	۲۱	گرفت، قرار داد	۲۱

الف

۲۷	بدانید	إِعْلَمُوا ۲/۶	۷۳	فرستادیم	أَرْسَلْنَا ۱/۶
۱۶	جمع فؤاد، دل‌ها	أَفْئِدَةٌ ۲/۱۱	۴۶۱	زمین	أَرْضٌ ۱/۴
۱۲	دهان‌ها	أَفْوَاهٌ ۳/۱۱	۲	بد کرد	أَسَاءَ ۲/۱۰
۸۰	بیشتر	أَكْثَرَ ۱/۱۱	۱۰	آمزش بخواه	إِسْتَعْفِرُوا ۳/۱۰
۵۴	آگاه باشید	أَلَا ۳/۱۱	۲	مغفرت و آمزش خواستند	إِسْتَعْفَرُوا ۳/۹
۶۵۷	جز	إِلَّا ۱/۱۱	۹	مغفرت و آمزش بخواهید از	إِسْتَعْفِرُوا ۳/۹
۳۰۴	کسی که، کسی است که، که	الَّذِي ۱/۳	۱۳۹	نام	إِسْمٌ ۱/۱
۱۰۸۰	کسانی که، کسانی هستند که	الَّذِينَ ۱/۱۱	۱۲	جمع اسم، نام‌ها	أَسْمَاءٌ ۲/۱
۴۸	روز قیامت	السَّاعَةَ ۲/۱۱	۲	شکر کن	أُشْكُرُ ۱/۱۰
۲۸۱۵	الله، خدا	أَلَّهِ ۱/۱	۱۹	اصابت کرد، رسید	أَصَابَ ۳/۱۲
۳۱	آیا ندیدی، آیا نمی بینی	أَلَمْ تَرَ ۱/۱۲	۷۸	اهل	أَصْحَابٌ ۲/۱
۷۴۲	به سوی	إِلَى ۱/۱	۸	برگزید	إِصْطَفَى ۳/۳
۷۲	دردناک	أَلِيمٌ ۱/۷	۵	اصلاح کردند، جبران کردند	أَصْلَحُوا ۳/۶
۵۱	امت، گروه	أُمَّةٌ ۲/۱۲	۳۰	اطاعت کنید، پیروی کنید	أَطِيعُوا ۲/۳
۶۱	اموال، ثروت‌ها	أَمْوَالٌ ۱/۳	۱۳	عبادت می‌کنم	أَعْبُدُ ۳/۵
۶	مردگان	أَمْوَاتٌ ۳/۱۱	۳۱	عبادت کنید، بپرستید	أَعْبُدُوا ۱/۷
۱۳	کارها	أُمُورٌ ۱/۱۱	۴	آماده شده است	أُعِدَّتْ ۲/۷
۳	افراد درس ناخوانده	أُمِّيِّينَ ۱/۱۳	۴۹	داناتر	أَعْلَمَ ۳/۱۱

۲۰۴	آن‌ها	أُولَئِكَ ۱/۹	۵۴۲	که، این که، قطعاً	أَنْ ۱/۱۲
۲۳	جمع وُلَد، فرزندان	أَوْلَاد ۲/۳	۶۹۲	اگر	إِنْ ۱/۱۴
۱۶	خرمدندان، صاحبان خرد	أَوْلُوا الْأَلْبَابِ ۳/۱	۱۶۷۹	قطعاً	إِنَّ ۱/۳
۵۷	کدام	أَيُّ ۲/۹	۶۱۷	که، این که	أَنْ ۱/۷
۲۷	جمع یوم، روزها، دوره	أَيَّام ۲/۴	بسیار	نیست... مگر	إِنْ ... إِلَّا ۳/۷
۶۶	جمع یَد، دست‌ها	أَيْدِي ۲/۸	۸	هشدار ده	أَنْذِر ۱/۷
۱۲	هرجا	أَيْنَ مَا، أَيْنَمَا ۲/۴	۵۵	نازل شد	أُنزِلَ ۲/۱۱
		ب	۶۶	فرو فرستاد	أَنْزَلَ ۱/۵
بسیار	به	بِـ	۵۵	فرو فرستادیم	أَنْزَلْنَا ۱/۵
۴۰	چه بد است	بِئْسَ ۲/۳	۱۱	یاران	أَنْصَار ۳/۴
۲۵	سختی	بَأْسٌ ۲/۷	۲۸	نگاه کن	أَنْظُر ۱/۶
۳۳	دریا	بَحْرٌ ۱/۱۲	۱۵۳	جان‌ها	أَنْفُسٌ ۱/۳
۸	نیکی	بِرٌّ ۳/۷	۱۱	اتفاق کردند	أَنْفَقُوا ۲/۴
۱	گسترده	بِسَاطٍ ۱/۸	۵	اتفاق کنید	أَنْفِقُوا ۲/۴
۷	جمع بَصِيرَة، بینایی	بِصَائِرٍ ۲/۱۰	۱۴۶	فقط	إِنَّمَا ۱/۱۰
۵۳	بینا	بَصِيرٌ ۱/۱۱	۵۱	رودها	أَنْهَارٌ ۱/۳
۹	برانگیخت	بَعَثَ ۱/۱۳	بسیار	یا	أَوْ ۳/۹
۱۲۷	بلکه	بَلَّ ۱/۱۱	۱۴	داده شد به	أَوْتِيَ ۳/۶

۵۱	زیر	تَحْتَ ۱/۳	۱۵	رساندن پیام	بَلَاغَ ۳/۲
۹	دوست می دارید	تُحِبُّونَ ۳/۳	۶	پسر من، فرزندم	بُنَيَّ ۱/۱۰
۱	خاشع شود، خاشع می شود	تَخْشَعُ ۲/۶	۴۱	بنی اسرائیل،	بَنِي إِسْرَائِيلَ ۱/۲
۱	فراخوانده می شود	تُدْعَى ۲/۱۲		فرزندان حضرت یعقوب	
۶	بازگردانده می شود	تُرْجَعُ ۳/۸	۳	پیام روشن، سخن	بَيَانَ ۳/۹
۱۹	بازگردانده می شوید	تُرْجَعُونَ ۲/۱۰	۲۸	خانه	بَيْتَ ۱/۸
۷۵	می بینی	تَرَى ۲/۱۲	۴	بیان کردیم	بَيَّنَّا ۲/۶
۲۰	شکر می کنید	تَشْكُرُونَ ۲/۱۰	۷۱	جمع بیّنه، دلایل روشن،	بَيِّنَاتٍ ۱/۱۳
۳	شاهد و گواه هستید	تَشْهَدُونَ ۳/۵		معجزات آشکار	
۵	صبر می کنید، صبر کنید	تَصْبِرُوا ۳/۸	ت		
۲	حرکت، به حرکت درآوردن	تَصْرِيفَ ۲/۹	۱۰	توبه کردند	تَابُوا ۳/۶
۷	بیاید	تَعَالَوْا ۳/۵	۱۰	بجویدید، به دست آورید	تَبَتَّغُوا ۲/۱۰
۲۴	اندیشه می کنید	تَعْقِلُونَ ۲/۶	۹	تجارت، خرید و فروش	تِجَارَةً ۱/۱۴
۸۳	انجام می دهید،	تَعْمَلُونَ ۱/۱۲	۱	جهاد می کنید	تُجَاهِدُونَ ۱/۳
	عمل می کنید		۱۷	می یابد	تَجِدُ ۳/۳
۳۹	می شود	تَكُونُ ۳/۴	۵۱	روان است	تَجْرِي ۱/۳
۴۱	آن	تِلْكَ ۱/۹	۹	پاداش داده می شوید	تُجْزَوْنَ ۲/۱۲
۱	راه می روید، راه بروید	تَمْشُونَ ۲/۸	۴	پاداش داده شود	تُجْزَى ۲/۱۱

۲۸ سخن حَدِيث ۲/۹

۶ آهن حَدِيد ۲/۷

۳ کافی است برای حَسْبُ ۳/۱۱

۵۰ خوب، نیکو حُسْن ۳/۳

۱۹ خوب حَسَن، حَسَنَة ۲/۳

۱۸ نیکوترین، بهتر حُسْنِي ۲/۱

۲۰ حکمت، دانش و فهم حِكْمَة ۱/۱۰

۹۷ با حکمت، حَكِيم ۱/۹

کسی که کارهایش سنجیده است

۴۳ ستایش حَمْد ۱/۴

۱۷ ستوده حَمِيد ۱/۱۱

۱۰ حق جو، یکتاپرست حَنِيف ۳/۵

۳ حَوَارِيُون ۳/۴ یاران نزدیک حضرت عیسی (ع)

۱۹ زنده حَي ۱/۴

۲۹ کجا، هرجا، هرچه حَيْثُ ۲/۱۰

خ

۱۸ زبان کاران خَاسِرِين ۳/۶

۱۳ افتاده، فروتن خَاشِع ۲/۱

۲ انفاق می کنید تُنْفِقُونَ ۳/۷

۱ باز می دارید تَنْهَوْنَ ۳/۸

۹ توکل کن تَوَكَّلْ ۳/۱۱

۸ ایمان می آورید تُؤْمِنُونَ ۱/۳

ن

۱۳ پاداش نَوَاب ۱/۴

ج

۷ آوردم جِئْتُ... بِـ ۳/۴

۲۱۵ آمد، آمد برای جَاءَ ۱/۷

۴۴ آمد، آمد برای جَاءَتْ ۲/۴

۲۶ آتش بزرگ، جهنم جَحِيم ۲/۶

۱۰۵ قرار داد جَعَلَ ۱/۸

۱۱۳ قرار دادیم جَعَلْنَا ۲/۸

۱ جمعه جُمُعَة ۱/۱۴

۱۴۷ بهشت ها جَنَات ۱/۳

ح

۷ تباه شد، از بین رفت حَبِطَتْ ۳/۲

۱۴۲ تا حَتَّى ۳/۷

۷۶ یاد ذِکْر ۱/۱۴

۲ یاد کردند ذِکْرُوا ۳/۹

۴۳۰ آن ذَٰلِكَ ۱/۵

۳۷ گناهان ذُنُوب ۱/۷

۳۵ صاحب، دارا ذُو ۱/۱۳

ر

۶ روزی دهنده رَازِق ۱/۱۴

۲ ژرف اندیشان، اندیشمندان رَاسِخُونَ ۳/۱

۲۵ دیدی، می دیدی رَأَيْتَ ۲/۱

۹۶۹ پروردگار رَبِّ ۱/۲

۱۱۴ رحمت، بخشایش رَحْمَةٌ ۱/۶

۱۶۹ بخشنده رَحْمَن ۱/۱

۲۰۷ مهربان رَحِيم ۱/۱

۱۴ روزی رِزْق ۱/۵

۲۱ روزی دادیم رَزَقْنَا ۲/۴

۹۶ پیامبران رُسُل ۱/۶

۲۳۶ پیامبر رَسُول ۱/۲

۲۹ جمع ریح، بادها رِيَّاح ۲/۹

۴۴ جاودان خَالِدِينَ ۲/۲

۴۵ آگاه خَبِير ۱/۱۲

۱۵ گذشت خَلَّتْ ۳/۹

۶ جاودان، جاوید خُلْد ۲/۱۲

۹۴ خلق کرد، آفرید خَلَقَ ۱/۴

۵۲ خلقت، آفرینش خَلَقَ ۱/۴

۴۱ آفریدیم خَلَقْنَا ۲/۱۰

۲۶ ترس خَوْف ۳/۱۲

۱۷۶ بهتر، بهترین خَيْر ۱/۱۴

د

۱۴ جنبنده دَابَّةٌ ۲/۹

۳۲ خانه دَار ۲/۱۱

۶ داخل شد دَخَلَ ۱/۸

۴ دعوت کردم، فراخواندم دَعَوْتُ ۱/۷

۹۲ دین دِينَ ۱/۳

ذ

۳۰ درون ذَات ۱/۱۱

۲۲ فرزندان، نسل ذُرِّيَّةٌ ۲/۸

۱۷ شنیدیم سَمِعْنَا ۳/۱۲

۴۷ شنوا سَمِيع ۱/۱۱

۲۷ یکسان سَوَاء ۳/۵

۴۲ به زودی سَوْفَ ۳/۳

۳۶ بدی‌ها سَيِّئَات ۲/۲

ش

۵۲ زیاد شَدِيد ۲/۷

۳۳ خورشید شَمْس ۱/۸

۲۳ آشکار شَهَادَة ۲/۳

۱۰ شاهد و گواه بودند شَهِدُوا ۳/۶

۲۷۹ چیز شَيْء ۱/۶

ص

۶۰ راست‌گو صَادِق ۱/۱۴

۶۲ کارهای خوب صَالِحَات ۱/۹

۵ صبر کردند صَبَرُوا ۳/۸

۴ راست گفت صَدَقَ ۳/۷

۳۴ سینه‌ها صُدُور ۱/۱۱

۳ بسیار راست‌گو صَدِيق ۲/۶

۱۸ شک و تردید زَيْب ۲/۱۱

س

۱۸ چه بد است سَاء ۳/۱۰

۵ چه بد است سَاءَت ۳/۱۰

۱ از یکدیگر سبقت بگیرد سَابِقُوا ۲/۷

۱ بشتابید سَارِعُوا ۳/۹

۳ تسبیح کرد سَبَّحَ ۲/۴

۱۷ تسبیح کن سَبَّحَ ۳/۸

۱۸ پاک و بی‌عیب است سُبْحَانَ ۳/۱۲

۱۶۶ راه سَبِيل ۱/۳

۷ شش شِس ۲/۴

۱۸ رام کرد سَخَّرَ ۲/۱۰

۴ چراغ سِرَاج ۱/۸

۱۶ آتش‌سوزان سَعِير ۳/۱۲

۳۷ تسلط سُلْطَان ۲/۹

۱۲۰ آسمان سَمَاء ۱/۵

۱۹۰ آسمان‌ها سَمَاوَات ۱/۴

۲۲ گوش سَمِع ۲/۱۱

۴	وسعت	عَرَضَ ۲/۷	۸۳	نماز	صَلَاةَ ۱/۹
۹۹	باعزت	عَزِيزَ ۱/۹	۲	صورت‌ها	صُورَ ۲/۲
۱۰۷	بزرگ	عَظِيمَ ۱/۱۰			ض
۱۱	برتر	عَلِيَّ ۱/۱۱	۳۱	گمراهی	ضَلَالًا، ضَلَاةَ ۳/۳
۱۴۴۵	بر	عَلَى ۱/۶			ط
۱۶۲	دانا	عَلِيمَ ۱/۱۱	۴۶	پاکیزه	طَيِّبًا، طَيِّبَةَ ۲/۵
۴۶۴	از	عَنْ ۱/۱۳	۱۶	پرند	طَيْرَ ۳/۴
۱۹۷	تزد	عِنْدَ ۱/۴	۱۱	گِل	طِينَ ۳/۴
۲۵	حضرت عیسی (ع)	عِيسَى ۱/۱۳			ظ
		غ	۱۲۴	ستمگران	ظَالِمُونَ ۱/۲
۲۸	غافل، بی توجه	غَافِلَ ۱/۱۳	۲۰	ستم	ظَلَمَ ۱/۱۰
۹۱	بسیار آمرزنده	غَفُورَ ۱/۶	۲۳	تاریکی‌ها	ظُلُمَاتَ ۱/۱۰
۲۴	بی نیاز	غَنِيَّ ۱/۱۱	۴۵	ستم کردند، ظلم کردند	ظَلَمُوا ۲/۱۲
		ف			ع
بسیار	پس	فَ ۱/۴	۳۲	سرانجام	عَاقِبَةَ ۱/۱۱
۴	رستگاران	فَائِزُونَ ۲/۱	۲۸	بنده	عَبْدَ ۲/۴
۱۳	کار ناپسند	فَاحِشَةً ۳/۹	۴۳	دشمن	عَدُوًّا ۳/۱۲
۱	پس بشتابید	فَاسْعُوا ۱/۱۴	۳۲۱	عذاب، کیفر	عَذَابَ ۱/۷

۲	نشسته	فُعُودًا ۳/۱۲	۳۷	گناه کار	فَاسِقٌ ۲/۱۸
۳۳۲	بگو	قُلْ ۱/۸	۲	پس عفو کن	فَاعْفُ ۳/۱۰
۲۷	گفتیم	قُلْنَا ۲/۱۰	۳۴	وسیله‌ی آزمایش	فِتْنَةً ۲/۳
۶۹	اندک	قَلِيلٌ ۲/۱۶	۲۹	گروه	فَرِيقٌ ۳/۱۲
۲۷	ماه	قَمَرٌ ۱/۸	۶	قرآن	فُرْقَانٌ ۳/۱
۱۲	بگوید	قولوا ۲/۱۱	۸۴	بخشش، لطف	فَضْلٌ ۱/۱۱
۳۸۳	قوم، گروه، مردم	قَوْمٌ ۱/۲	۲۳	کشتی	فُلْکٌ ۱/۱۲
۵	ایستاده	قِيَامًا ۳/۱۲	۹	باید توکل کند	فَلَيْتَوَكَّلَ ۲/۳
۴۹	گفته شد	قِيلَ ۲/۱۲	۱۹	رستگاری	فَوْزٌ ۲/۲
۲۴۲	پیش، پیش از	قَبْلَ ۱/۶	۱۶۹۲	در	فِي ۱/۳
	ک			ق	
بسیار	تو، ت	كَ ۱/۶	۵۲۹	گفت	قَالَ ۱/۲
۱۰۲	مانند	كَ ۲/۶	۳۳۱	گفتند	قَالُوا ۱/۸
۱۳۴	کافر، بی ایمان	كَافِرٌ ۱/۵	۴۰۶	قطعاً	قَدْ ۱/۶
۴۲۲	بود، است	كَانَ ۱/۶	۴۵	توانا	قَدِيرٌ ۱/۶
۴۴	بزرگ	كَبِيرٌ ۱/۱۲	۶	قرض، وام	قَرْضٌ ۲/۳
۷۴	بسیار	كَثِيرٌ ۱/۱۳	۵۶	شهر	قَرِيَّةٌ ۲/۱۰
۱۲۲	این چنین	كَذَلِكَ ۲/۵	۱۸	عدل و داد	قِسْطٌ ۲/۷

۱	شرک نورزیم	لَا تُشْرِكْ ۳/۵	۶۷	تکذیب کردند	كَذَّبُوا ۲/۳
۳	فرق نمی گذاریم	لَا تُفَرِّقْ ۳/۶	۲۷	ارزشمند	كَرِيمٌ ۲/۵
۱۲	نگیرید	لَا تَتَّخِذُوا ۳/۱۲	۱۶	انجام داد	كَسَبَتْ ۲/۱۱
۱۳	محزون و غمگین نمی شوند	لَا يَحْزَنُونَ ۳/۱۱	۱۹۴	کافر شدند	كَفَرُوا ۲/۳
۱	مخفی نیست	لَا يَخْفَىٰ ۳/۱	۱	دو چندان، دو برابر	كَفَلَيْنِ ۲/۶
۴	تخلف نمی کند	لَا يَخْلِفُ ۳/۱	۳۷۴	همه، هر	كُلٌّ ۱/۶
۴	مساوی نیست	لَا يَسْتَوِي ۲/۱	۲۸	بخورید	كُلُوا ۲/۵
۴	تباه نمی کند، از بین نمی برد	لَا يُضِيعُ ۳/۱۱	بسیار	شما، تان	كُمُ ۱/۲
۱۵	مورد ستم قرار نمی گیرند	لَا يُظْلَمُونَ ۲/۱۱	۱۹۹	بودید، هستید	كُنْتُمْ ۱/۱۴
۴۴	نمی دانند	لَا يَعْلَمُونَ ۱/۱۱	۲۶	عمل می کردید،	كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۲/۱۲
۲	ایمان ندارد	لَا يُؤْمِنُ ۲/۱۳		انجام می دادید	
۱۲۹	تا ایمان بیاورید	لِتُؤْمِنُوا ۲/۴	۸۳	چگونه	كَيْفَ ۱/۶
۱۸	نزد	لَدُنَّ ۳/۱			
۲۷۷	شاید، به امید آن که	لَعَلَّ ۲/۱	بسیار	برای	لِ ۱/۲
۱۸۳	قطعاً	لَقَدْ ۱/۶	بسیار	قطعاً	لَدَّ ۱/۵
۱۹	چرا	لِمَ ۳/۵	بسیار	نیست	لَا ۱/۱
۱۰	سرگرمی	لَهُوَ ۱/۱۴	۱	نلغزان	لَا تُرِغُ ۳/۱
۴	اگر	لَوْ ۲/۱	۲	شرک نورز	لَا تُشْرِكُ ۱/۱۰

ل

۲۸	آمزش	مَغْفِرَة ۱/۱۲	۷۴۱	نیست	لَيْسَ ۲/۹
۱۲	رستگاران	مُفْلِحُونَ ۱/۹	۳	به پا دارد	لَيَقَوْمَ ۲/۷
۱۴	جایگاه	مَقَام ۳/۷	۸۸	شب	لَيْل ۱/۵
۴	مقربان، نزدیکان	مُقَرَّبِينَ ۳/۴			
۲۰	تکذیب کنندگان	مُكَذِّبِينَ ۳/۹	بسیار زیاد	نه، نیست	مَا ۲/۱۰
۴۸	فرمانروایی	مُلْك ۲/۲	بسیار	آنچه	مَا ۱/۱۱
۱۵	آیین، دین	مِلَّة ۳/۷	۶۳	آب	ماء ۱/۵
۳۲۲۱	از، از سوی	مِنْ ۱/۱	۲۲	جایگاه	مَأْوَى ۳/۱۰
۸۶۱	کسی که، چه کسی	مَنْ ۱/۸	۱۱۹	روشن، آشکار	مُبِين ۱/۷
۸	جمع منفعت، فایده	مَنَافِع ۲/۷	۲۵	کالا	مَتَاع ۳/۱۲
۴	خواب	مَنَام ۱/۵	۱	توکل کننده	مُتَوَكِّل ۳/۱۰
۴۴	مرگ	مَوْت ۱/۴	۱۳	جایگاه	مَثْوَى ۳/۱۱
۲۲	مؤمن، با ایمان	مُؤْمِن ۱/۸	۱۲	نیکوکاران	مُحْسِنِينَ ۱/۹
۲۲	زنان با ایمان	مُؤْمِنَات ۱/۸	۹	پیامبران	مُرْسَلُونَ ۳/۱۲
۱۴۴	مؤمنان، افراد با ایمان	مُؤْمِنِينَ ۱/۸	۲۴	پیامبران	مُرْسَلِينَ ۳/۱۲
۱۳	مرده	مَيِّت ۱/۴	۲۸	بازگشت	مَصِير ۳/۱۰
۹	ترازو، وسیله‌ی سنجش	مِيزَان ۲/۷	۱۶۴	با، همراه	مَعَ ۱/۱۰
۶	وعده	مِيعَاد ۳/۱	۳۸	کار خوب	مَعْرُوف ۳/۲

ن

۴	ندا داده شد	نودى ۱/۱۴	نا ۱/۴	بسیار	ما	ناس ۱/۱۰
۴۳	نور، روشنایی	نور ۱/۱	ناس ۱/۱۰	۲۴۰	مردم	ناصرین ۳/۲
				۸	یاری کنندگان	نُبُوَّة ۲/۸
بسیار	او، شش	ه، هـ ۱/۱	نَبِي ۱/۶	۵۴	پیامبر	تَجْزِي ۲/۵
بسیار	آن	ها ۱/۳	تَذِير ۱/۷	۲۶	پاداش می‌دهیم	تَزَل ۲/۶
۷	بیخس	هَب ۳/۱	نَصْرَانِي ۳/۵	۴۴	هشداردهنده	تَصِير ۳/۲
۸۵	هدایت	هُدَى ۱/۹	نَضْرِبُ ۲/۱	۴	نازل شد، فرود آمد	نِعْمَ ۳/۹
بسیار	آن‌ها، شان	هُم ۱/۱	نِعْمَةٌ ۱/۱۲	۱	مسیحی	نَعِيم ۱/۹
۵۶	آن دو	هُمَا، هِمَا ۲/۸	نَفْس ۱/۱۰	۲۴	یاور	نَهَار ۱/۵
۴۷۸	او، آن	هُوَ ۱/۱		۳	می‌زنیم	
۱۰	هوا و هوس	هُوئى ۲/۱۱		۱۶	چه خوب است	
				۴۹	نعمت،	
					چیزی که خدا به انسان می‌دهد	
۴	پدر و مادر	وَالِدَي ۱/۸		۱۷	بر نعمت، نعمت بسیار	
۷	یافتند	وَجَدُوا ۳/۳		۱۴۰	خود	
۴۴	وعده، قرار	وَعْد ۱/۱۲		۵۷	روز	
۴۹	وعده داد	وَعَدَ ۲/۵				
۱۱	مدافع، کارساز	وَكِيل ۳/۱۱				
۴۴	سرپرست	وَلِي ۱/۱				

۴۳	دوست می دارد	يُحِبُّ ۳/۳	۳	بسیار بخشنده	وَهَابٍ ۳/۱
۱۹	دوست می دارند	يُحِبُّونَ ۳/۳			
۲۵	زنده می کند	يُحْيِي ۱/۴	بسیار	من، م	ي ۱/۲
۹	خارج می کند	يُخْرِجُ ۱/۱	۱۵۰	ای	يَا أَيُّهَا ۱/۲
۹	می ترسند	يَخَافُونَ ۳/۷	۴۳	می آید، بیاید	يَأْتِي ۱/۷
۵۴	دست	يَدٍ ۲/۸	۴۳	می آورد	يَأْتِي ... بِ ۳/۳
۲۱	داخل می کند	يُدْخِلُ ۲/۲	۷	امر می کند	يَأْمُرُونَ ۳/۲
۱۵	دعوت می کند	يَدْعُو ۲/۴	۳۰	ایمان می آورد، ایمان آورد	يُؤْمِنُ ۲/۲
۱۰	روزی می دهد	يَرْزُقُ ۳/۳	۱۰۵	ایمان می آورند	يُؤْمِنُونَ ۲/۹
۴۷	می خواهد	يُرِيدُ ۲/۵	۱	طلب کند، بجوید	يَبْتَغِ ۳/۶
۶	پاک گرداند	يُزَكِّي ۱/۱۳	۷	طلب می کند، می جویند	يَبْتَغُونَ ۳/۶
۷	شتاب می کند	يُسَارِعُونَ ۳/۸	۱	می پراکند	يَبْثُ ۲/۹
۷	تسبیح می کند	يُسَبِّحُ ۱/۱۳	۶	بشارت می دهد	يُبَشِّرُ ۳/۴
۱۲۶	می خواهد	يَشَاءُ ۲/۷	۱۲	فکر می کند، اندیشه می کند	يَتَفَكَّرُونَ ۲/۱
۳	شکر می کند، شکر کند	يَشْكُرُ ۱/۱۰	۱۶	تقوا پیشه می کند	يَتَّقُونَ ۳/۱۲
۵	دو چندان کند	يُضَاعَفُ ۲/۵	۸	می خواند، تلاوت می کند	يَتْلُو ۱/۱۳
۱	زیان می رساند	يَضُرُّ ۳/۸	۶	می خوانند، تلاوت می کنند	يَتْلُونَ ۳/۸
۲۲	می اندیشند	يَعْقِلُونَ ۱/۵	۳۴	قرار می دهد	يَجْعَلُ ۱/۷

۱۴	کفر می ورزند	يَكْفُرُونَ ۳/۲	۱۰۴	می داند	يَعْلَمُ ۲/۲
۱۴	می میراند	يُمِيتُ ۲/۴	۹	می آموزد، تعلیم می دهد	يُعَلِّمُ ۱/۱۳
۱۰	نازل می کند، فرو می فرستد	يُنزِلُ ۱/۵	۹۰	می دانند	يَعْلَمُونَ ۱/۱۱
۳	سخن می گوید	يَنْطِقُ ۲/۱۲	۱۴	عمل می کند، انجام می دهد	يَعْمَلُ ۲/۲
۷۳	هدایت می کند	يَهْدِي ۱/۲	۳۳	می آموزد	يَغْفِرُ ۱/۷
۷	می پردازند	يُوتُونَ ۱/۹	۱۴	انجام دهند	يَفْعَلُوا ۳/۸
۱۴	می دهد	يُؤْتِي ۲/۷	۷	می کشند	يَقْتُلُونَ ۳/۲
۱۱	یقین دارند	يُوقِنُونَ ۱/۹	۲	قرض می دهد	يُقْرِضُ ۲/۵
۸	داخل می کند	يُورِثُ ۱/۱۲	۶	به پا می دارند	يُقِيمُونَ ۱/۹
۳۱۸	روز	يَوْمٌ ۱/۱۴	۷	می پوشاند	يُكْفِرُ ۲/۲

دانش آموزان عزیز، قرآن کریم حدود ۷۸۰۰۰ کلمه دارد. شما در سه سال راهنمایی با معنای حدود ۵۰۰ کلمه ی قرآن آشنا شدید. این کلمات بیش از ۴۳۰۰۰ بار در قرآن تکرار شده است. به این ترتیب با کمی تمرین می توانید بیش از ۶۵٪ کلمات قرآن را معنا کنید.

قابل توجه دبیران و دانش آموزان عزیز

همان طور که می دانید امسال همراه با کتاب آموزش قرآن، ده جزء سوم قرآن کریم نیز در مجموعه ی کتاب های درسی در اختیار شما قرار گرفته است.

به لطف الهی و با کوشش خودتان در سال های قبل، اکنون می توانید قرآن را از روی قرآن کامل بخوانید. از این رو به جای قرائت آیات ابتدای هر درس، با راهنمایی دبیر محترم در هر زنگ قرآن، آیاتی از صفحات تعیین شده در جدول زیر، در کلاس خوانده می شود.

علاوه بر این سعی کنید با خواندن یک صفحه از قرآن کریم در هر روز در خانه، حداقل هفت صفحه از قرآن کریم را در هر هفته بخوانید. هنگام خواندن قرآن، کلمه ها، ترکیب ها و عبارات آشنا را جست و جو و معنا کنید.

امید است با انجام این برنامه بیش از پیش با قرآن کریم مانوس شده و از خواندن روزانه ی آن و فهم تدریجی معنای آیات شریفه بهره مند شوید.

شماره درس	جلسه ی اول		جلسه ی دوم	
	قرائت	مفاهیم	قرائت	مفاهیم
۱	ص ۴۰ تا ۴۱۲ قرآن کریم	کار در کلاس درس اول	ص ۴۱۳ تا ۴۲۰ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس اول
۲	ص ۴۲۱ تا ۴۲۹ قرآن کریم	کار در کلاس درس دوم	ص ۴۳۰ تا ۴۳۷ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس دوم
۳	ص ۴۳۸ تا ۴۴۵ قرآن کریم	کار در کلاس درس سوم	ص ۴۴۶ تا ۴۵۴ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس سوم
۴	ص ۴۵۵ تا ۴۶۲ قرآن کریم	کار در کلاس درس چهارم	ص ۴۶۳ تا ۴۷۰ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس چهارم
۵	ص ۴۷۱ تا ۴۷۹ قرآن کریم	کار در کلاس درس پنجم	ص ۴۸۰ تا ۴۸۷ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس پنجم
۶	ص ۴۸۸ تا ۴۹۵ قرآن کریم	کار در کلاس درس ششم	ص ۴۹۶ تا ۵۰۴ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس ششم
۷	ص ۵۰۵ تا ۵۱۲ قرآن کریم	کار در کلاس درس هفتم	ص ۵۱۳ تا ۵۲۰ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس هفتم
۸	ص ۵۲۱ تا ۵۲۹ قرآن کریم	کار در کلاس درس هشتم	ص ۵۳۰ تا ۵۳۸ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس هشتم
۹	ص ۵۳۹ تا ۵۴۶ قرآن کریم	کار در کلاس درس نهم	ص ۵۴۷ تا ۵۵۵ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس نهم
۱۰	ص ۵۵۶ تا ۵۶۳ قرآن کریم	کار در کلاس درس دهم	ص ۵۶۴ تا ۵۷۱ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس دهم
۱۱	ص ۵۷۲ تا ۵۸۰ قرآن کریم	کار در کلاس درس یازدهم	ص ۵۸۱ تا ۵۸۸ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس یازدهم
۱۲	ص ۵۸۹ تا ۵۹۶ قرآن کریم	کار در کلاس درس دوازدهم	ص ۵۹۷ تا ۶۰۴ قرآن کریم	بخش انس با قرآن در خانه درس دوازدهم